

קורס ליטיגציה

- ✓ כלים להצלחה בשוק תחרותי
- ✓ תכנים פרקטיים לפיתוח אישי ומקצועי

www.practical-law.co.il

- ✓ **קבוצת פרקטיקל** הינה חברה מובילה המעבירה ומקיימת קורסים, סדנאות, כנסים והדרכות פרקטיות לעורכי דין ולקהל יעד איכותי ומקצועי.
- ✓ קבוצת פרקטיקל מהווה זירה מבוססת ידע למתן כלים מעשיים והקניית הידע המעשי ביותר לעיסוק השוטף.
- ✓ קבוצת פרקטיקל דוגלת בהפריה הדדית והעצמת הפוטנציאל האנושי שהינם מרכיב מפתח בהשגת מצוינות עסקית ותפעולית.
- ✓ צוותי העבודה בקבוצת פרקטיקל פועלים לפי מתודולוגיה ייחודית ומייצרים תמהיל מנצח ללימוד פרקטי.
- ✓ סגל המרצים נבחר בקפידה וכולל אנשי מקצוע מהשורה הראשונה ומומחים בעלי ידע וניסיון רב.
- ✓ **Practical Law** החלה את דרכה כחטיבה בחברת סייפלוג בע"מ הפועלת שנים רבות ומשמשת כבית מקצועי למספר חטיבות העטופות במערך תמיכה
- ✓ קבוצת פרקטיקל מכשירה מדי שנה מאות עורכי דין לייצוג בתיק:

תעבורה | תאונות דרכים | נזיקין וביטוח לאומי | משפט פלילי | דיני עבודה | ליטיגציה
הוצל"פ וחדלות פירעון | דיני משפחה | דיני אינטרנט דיגיטל וזכויות יוצרים | מקרקעין ומיסוי

עו"ד ורד דן

מייסדת ומנכ"לית קבוצת פרקטיקל, קורסים, הדרכות וכנסים. Practical-Law מתמחה בארגון קורסים פרקטיים, הדרכות וכנסים לעורכי דין ולקהל יעד איכותי ומקצועי. בעלת תואר ראשון ושני במשפטים. מתמחה בתחומי המשפט העסקי והמסחרי בעלת ניסיון רב בליווי ויעוץ משפטי ליזמים, עסקים וחברות.

עו"ד יסמין מן דהן

מנהלת חטיבת ההכשרות של קבוצת פרקטיקל. לשעבר יועצת הסחר והתעשייה של ישראל לאיחוד האירופי בשגרירות ישראל בבריסל, בלגיה. התמחתה בפרלמנט הבריטי בלונדון. בעלת תואר ראשון ושני במשפטים מלונדון. מתמחה במשפט בינלאומי פומבי.

המרצים במפגש הראשון

עו"ד ששי גז

מהסנגורים החשובים והמוכרים בישראל, הן בקרב בכירי עולם המשפט והן בקרב הציבור הרחב. הקים את משרדו בשנת 1981 ומאז מייצג אלפי נאשמים בכל ההליכים הפליליים וביניהם תיקים של ראשי משפחות הפשע, תיקי רצח מפורסמים, אנשי ציבור, שחקנים ואנשי בידור.

עו"ד אלי אנושי

שופט תעבורה בדימוס.

עורך דין מוביל לענייני תעבורה. מופיע בתדירות רבה באמצעי התקשורת כמומחה בתחום דיני התעבורה. סנגור לענייני תעבורה, מופיע בכל בתי המשפט כולל בבתי דין צבאיים לתעבורה בכל רחבי הארץ. מחבר הספר "גזר דין- מפתח ענישה בעבירות התעבורה".

עו"ד עידית רייכרט

יו"ר משותף של הועדה הארצית לזכויות נפגעי עבירה בלשכת עורכי הדין וחברה בוועדת פלילים, השתלמויות ובתי המשפט. פרקליטה בכירה בפרקליטות בעברה וכיום סנגורית מובילה בליטיגציה פלילית. מרצה מנוסה בתחומי המשפט הפלילי.

המרצים במפגש השני

עו"ד יעקב אבימור

מומחה בדיני נזיקין ורשלנות רפואית
מעורכי הדין המובילים בתחום הליטיגציה בכלל
ובתחום נזיקין ורשלנות רפואית בפרט.
שותף להלכות המשמעותיות ביותר של בית המשפט
העליון בתחום הרשלנות הרפואית.
בורר מוסמך מטעם לשכת עורכי הדין ומגשר בתחום הנזיקין.
מרצה מבוקש באוניברסיטאות והשתלמויות בארץ ובחו"ל.

עו"ד שחר זמלר

סגן יו"ר פורום נזיקין בלשכת עורכי הדין
חבר בועדת יישוב סכסוכים (בוררות וגישור) סגן יו"ר ועדת
הוצאה לפועל בלשכת עורכי הדין
מבעלי משרד עורכי הדין זמלר ושות'
בעל ניסיון רב ועשיר בתחום תאונות דרכים, נזיקין וביטוח
עו"ד שחר זמלר מייצג מספר חברות השכרת רכבים ותובעים
כנגד כל חברות הביטוח בארץ.

המרצים במפגש השלישי

עו"ד ציון אמיר

מפרקליטי הצמרת הבכירים והמובילים בתחום הפלילי בארץ. מייצג אישי ציבור רבים בעבירות פליליות.

כיהן בעברו כיו"ר נשיאות בית הדין המשמעתי הארצי של לשכת עורכי הדין. יו"ר הוועדה המייעצת לענייני פליטים לשר הפנים. ב-2018 היה ברשימת המועמדים לבית המשפט העליון. ליטיגטור מוביל בתחומו בישראל.

עו"ד אלי אנושי

שופט תעבורה בדימוס.

עורך דין מוביל לענייני תעבורה.

מופיע בתדירות רבה באמצעי התקשורת כמומחה בתחום דיני התעבורה.

סנגור לענייני תעבורה, מופיע בכל בתי המשפט כולל בבתי דין צבאיים לתעבורה בכל רחבי הארץ.

מחבר הספר "גזר דין- מפתח ענישה בעבירות התעבורה".

קבוצת פרקטיקל: קורס ליטיגציה מעשית

ב-3 מפגשים אינטנסיביים, נלמד לייצג בפועל ונעבור על מגוון נושאים, וביניהם:

- תפקיד הליטיגטור ואופן התנהלותו
- הגשמת היעדים והמטרות של הליטיגטור
- בניית אסטרטגיה בקייס אזרחי ובקייס פלילי
- טכניקות לתמרון
- בניית קווי תביעה והגנה
- הכנת תיק - חקירה והכנה של טענות עובדתיות המשפטיות
- איסוף ראיות
- ביצוע חקירות
- עקרונות לתשאול לחקירה ראשית ונגדית
- תכנון ואופן הצגת העדויות והראיות בביהמ"ש
- ניווט ההתדיינות
- התמודדות עם מצבים שונים: לחץ הפתעות, בלקאאוט
- אומנות השכנוע - ארגז כלים להכנת סיכומים
- שכנוע ביהמ"ש במסכת העובדתית והמשפטית
- סימולציות של חקירות עדים וסיכומים
- הנחיות, הדגמות ומשובים אישיים

מטרות הקורס לסייע למשתתפים לפתח את כישוריהם כליטיגטורים ולהעניק כלים פרקטיים להופעה מוצלחת בבית המשפט.

בקורס, נתמקד בשני קייסים שיהוו בסיס ודוגמה להתנהלות ליטיגטור.

במפגש השלישי, יבוצעו סימולציות ותרגול, במהלכן נדמה סיטואציות בית משפט בפני שני שופטים בדימוס, כדי לאפשר למשתתפים לשפר את כישוריהם ולקבל פידבק על הופעתם "בזמן אמת".

* יתכנו שינויים בזהות המרצים ו/או בתכנים

© כל הזכויות שמורות - החומר נועד לשימוש עצמי. אין להעתיק או לצלם את החוברת או חלקים ממנה בלא קבלת היתר בכתב.

תוכן עניינים

13	שלבים ראשונים בליטיגציה תפקידו של הליטיגטור
15	סקירת תפקיד ואופן התנהלות של הליטיגטור
16	אופן התנהלות הליטיגטור עם התקדמות התיק
17	אילו כישורים נדרשים מליטיגטור מצליח?
18	שכר טרחה
19	צ'ק ליסט לליטיגטור
20	דוגמה להסכם שכר טרחה
21	דוגמה להסכם יפוי כוח
22	דוגמה לתחקיר ובדיקת פוליגרף
25	ניהול משפט מזווית ראייה של שופט
26	טיפ – איך לדבר / להתנהג במו"מ
27	ניהול משפט מזווית ראייה של שופט
28	התנהלות דיונית
29	ניהול משפט – ניסיונות פישור של בית המשפט
31	התנגדויות – חשימה חלקית ביותר
32	סיכומים
38	ניהול משפט – טיעונים לעונש במשפט פלילי/תעבורתי
38	ונסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה
41	הדרכה מעשית לליטיגטור המתחיל ניהול קייס פלילי
42	בניית אסטרטגיית הגנה – לאחר שהוגש כתב אישום
43	טענות סניגור / טענות מקדמיות
44	תרגיל- דגשים
49	דוגמאות לניסוח שאלות בחקירה נגדית
50	אחריות בתביעה אזרחית נגררת
51	דוגמה לכתב אישום
62	הקייס הפלילי: התרגיל
65	העדויות בקייס הפלילי: נקודות

100	דוגמה להתנהלות בחקירה נגדית
103	ליטיגציה אזרחית חלק א' הגנת התיק לשמיעתו
104	לימוד הפלוגתאות
105	הכנת תצהירי עדות ראשית ו/או חוות דעת מומחה
105	הכנת העדים לפני החקירה בבית המשפט
106	הכנת החקירה
108	תצהירי עדות ראשית
108	חקירות המומחים
110	ליטיגציה אזרחית חלק ב' כתיבה ו/או השמעת סיכומים
113	טענות מקדמיות
113	הצגת עובדות
117	תרומת אחריות לתובע
119	התייחסות לשאלת הנזק
120	עריכת סיכומים
121	דוגמה למבנה הסיכומים
123	דוגמאות לשאלות במהלך חקירת עד בבית המשפט בקייס אזרחי
126	הקייס האזרחי-נזיקי
126	מה מצרפים לכתב התביעה?
128	חשיבות תחשיבי הנזק
129	שאלונים וגילוי מסמכים
129	קדם משפט
130	דיון הוכחות
131	חקירה נגדית – התנגדויות
132	הכנה
133	התרגיל
139	כתב תביעה
146	מכתב רופא מומחה
147	העדויות בקייס האזרחי
148	טיפים ודוגמאות רלוונטים להליך המשפטי

קורס ליטיגציה מעשית

דגשים להופעה מוצלחת בביהמ"ש

ליטיגציה הינה דרך הטיעון בבית משפט.

על הליטיגטור לבנות אסטרטגיה וטקטיקה לתכנון ולבחירת המהלכים והדרכים בכדי להגשים את היעדים והמטרות של הלקוח.

במסגרת תפקידי הליטיגטור:

לדעת את סדרי הדין של ההליך המשפטי

ללמוד את טענות הצדדים: הלקוח, הצד שכנגד והראיות

לתחקר עדים.

לדעת לקרוא את שפת הגוף של הדוברים

לשכנע את ביהמ"ש

פעולות הליטיגטור כוללות הכנת הלקוח להופעה בביהמ"ש, תשאול וחקירות עדים, הבאת ראיות, טיעונים וסיכומים במטרה לשכנע את ביהמ"ש בצדקת לקוחו, ע"מ להשיג מטרה זו על הליטיגטור לתכנן מראש את מהלכיו ולנבא מס' תחזיות ופתרונות יצירתיים להתרחשויות השונות העלולות להיווצר בבית המשפט לאחר העדויות והצגת הראיות.

ראשית, יש ללמוד בצורה יסודית את נסיבות המחלוקת ולעבור על כלל חומרי החקירה החל מהמסמכים הרשמיים ועד לתיעוד שיחות, תמונות, צילומים, הקלטות, הודעות כתובות, שיחות טלפון וחומרים נוספים חיוניים שניתן לאתר באמצעות חוקרים.

לאחר בחינת הנתונים, על הליטיגטור ולקוחו להגדיר את המטרה המיועדת של ההליך המשפטי

- פשרה
- עסקת טיעון
- זיכוי

בהתאם למטרה המיועדת יש לבנות את קווי הטיעון

על הליטיגטור לשלוט באומנות השכנוע והחקירות ובפרט בחקירה הנגדית. ובפסיקה מעודכנת ולשים עצמו בנעליו של בית המשפט, על מנת להבין כיצד נראה הסכסוך בעיניים אובייקטיביות שכן הייצוג בביהמ"ש הוא דינאמי ועליו להיות קשוב ודרוך להתרחשויות השונות.

הערכת חקירה ראשונית ותיקים

עורכי דין בתחום התביעה עורכים לעיתים קרובות חקירה ראשונית של התיק כדי לקבוע אם קיימות מספיק ראיות המצדיקות הגשת תביעה. במקרה של נאשם/נתבע, עורך הדין יעריך אילו ראיות קיימות כדי להגן על תביעה פוטנציאלית או קיימת כנגד לקוחו.

תהליך החקירה יכול לכלול איתור עדים, קבלת הצהרות עד, איסוף מסמכים, ראיון עם הלקוח וחקירת העובדות המובילות לסכסוך.

ליטיגטורים מקיימים לעיתים קרובות דיונים בנושא פשרה לפני ההתדיינות כדי לנסות לפתור את העניין לפני הגשת תביעה.

ניסוח כתבי טענות

ליטיגטורים מגישים לבית המשפט לבית המשפט מגוון תביעות ובקשות מטעם התובע או הנתבע בתביעה.

עורכי הדין של התובע יערכו ויגישו זימון ותלונה ליזום התביעה, והסניגורים בדרך כלל מנסחים תשובות ולעיתים גם תביעות נגד בתגובה לאותה תלונה ראשונית. סניגורים משתפים פעולה עם לקוחותיהם כדי לחקור את הטענות בתביעה לגיבוש עמדתם בתגובה.

ליטיגטורים מנסחים מגוון מסמכים לפני משפט, כולל בקשות לשביתה או לביטול ראיות או לשינוי מקום המשפט או מיקום המשפט. הם עשויים להגיש בקשות לפסקי דין שניתנו על בסיס כתבי הטענות, ולכן אין צורך בהופעה בבית המשפט.

תהליך הגילוי

חלק הגילוי של תביעה כולל חילופי כל המידע הרלוונטי בין הצדדים. ליטיגטורים פועלים במגוון דרכי גילוי כדי להשיג מידע זה.

שיטות אלה יכולות לכלול חקירות, סדרה של שאלות בכתב שעל הצד השני לתביעה לענות עליהן (למשל: תצהירים). שיטות גילוי נפוצות כוללות בקשות למסמכים הנמצאים ברשות הצד השני וכן בקשות המבקשות מהצד השני להודות או להכחיש היבטים מסוימים בתיק בכתב ובשבועה.

עורכי דין בתחום הליטיגציה עשויים לבחון גם ראיות פיזיות ולאסוף, לעבד ולנתח מידע שנאסף במהלך גילוי אלקטרוני. אולם לרוב הם מסתמכים על מומחים שיספקו שירותים אלה. המומחים

מגישים דוחות בכתב אשר לאחר מכן ניתן להשתמש בהם במשפט, או שהם עשויים להיקרא להעיד במשפט.

ליטיגטורים גם מנסחים וטוענים טענות הקשורות לגילוי, כולל הצעות לחייב את הצד השני להשיב לבקשות הגילוי המסמכים אם לא עשו זאת בפרק זמן מוגדר. תהליכי גילוי אלה מסייעים למתדיינים להשיג מידע רלוונטי, לזהות נושאים ולגבש אסטרטגיית פעולה רלוונטית למקרה הנדון בתביעה.

משימות לפני הופעה בבית המשפט

השבועות שקדמו למשפט הם זמן לסכם את כל המידע שברשות המייצג, ולהתכונן לבית המשפט. ליטיגטורים מתייעצים עם הלקוחות ומייעצים להם, שומרים על עדים מומחים, ומפתחים אסטרטגיות משפט על סמך העובדות והראיות.

הם עשויים גם לערוך תצהירים לפני משפט של מומחים ועדים מרכזיים, להכין ראיות שישמשו כמוצגי משפט, ולנסח ולהתווכח על בקשות לפני תחילת המשפט, כגון אלה העוסקות בקבילות של ראיות מסוימות במשפט.

בית המשפט: הבמה האחרונה

כאשר התיקים עוברים לדין, עורכי הדין בתחום הליטיגציה עסוקים מסביב לשעון בהצגת תביעתם בפני השופט ו/או בהיערכות למחרת היום בבית המשפט.

ליטיגטורים משתפים פעולה עם מומחים ולקוחותיהם בכדי לעצב העמדה בה הם נוקטים במהלך המשפט. הם מזהים את נקודות החוזק והחולשה של המקרה ומפתחים טיעונים משכנעים. הם מכינים את העדים ואת לקוחותיהם לעדות.

לאחר מכן הליטיגטורים מציגים את עמדותיהם בבית המשפט, תוך מתן הצהרות פתיחה וסגירה בפני השופט או השופטים, חקירת עדים נגדית, ומעצבים את גרסתם בתיק באמצעות עדויות וראיות.

יישוב סכסוכים

מרבית התיקים אינם מגיעים למשפט, אלא מוסדרים כדי לבטל את הסיכון וההוצאה הכרוכה בפניה לבית המשפט. עורכי דין בתחום הליטיגציה יכולים להסדיר תיק בכל עת במהלך מחזור החיים של התביעה.

המתדיינים יתקיימו משא ומתן עם הצדדים המתנגדים ולעתים ישתתפו בפגישות גישור לקראת גיבוש הסדר, אשר יובא לאישורו של בית המשפט.

מה בקורס?

הקורס מתמקד בפרקטיקה של הליטיגציה ומעניק כלים מעשיים להופעה מוצלחת בדיונים. במהלך הקורס נלמד כיצד לייצג בקייס אזרחי ובקייס פלילי, ונקיים שיח פורה ועשיר עם טובי הליטיגטורים.

במפגש השלישי, יבוצעו סימולציות על ידי המשתתפים, במהלכן נדמה סיטואציות בית משפט בפני שני שופטים בדימוס, כדי לאפשר למשתתפים לשפר את כישוריהם ולקבל פידבק על הופעתם "בזמן אמת".

אנו עומדים לרשותכם בכל עת, הן במהלך הקורס והן לאחריו, ונשמח ללוות אתכם בהמשך הדרך.

מאחלים הצלחה
ולמידה פוריה,

קבוצת פרקטיקל

הרצאת מבוא שלבים ראשונים בליטיגציה

תפקידו של הליטיגטור עו"ד ששי גז

רחוב ויצמן 123, תל אביב | משרד: 03-5466696

מבוא

- ✓ לעורכי הדין המצליחים ביותר בתחום הליטיגציה ישנם כישורים אינטלקטואליים גבוהים, כישורים בין-אישיים, אהבת למידה, רמה גבוהה של כבוד לזולת, נכונות לעבודה קשה, ורצון נלהב לנצח.
- ✓ כדי להצליח בתחום הליטיגציה, עורך הדין המייצג בבית המשפט - צריך לדעת מתי לומר "לא", מתי להודות בנקודות לטובת הצד שכנגד, ומתי לרדוף בלהט אחר הנקודות שיכולות לנצח בתיק, בין אם במהלך משא ומתן להסדר, או במשפט, או בערעור.

מיהו ליטיגטור מצליח?

✓ ליטיגטור מצליח חייב לשלוט ולהבין את התיק ואת המורכבות של העובדות, הרגשות, החוק וההליך הרלוונטיים. בכל מקרה, שליטה בתיק היא רק ההתחלה. ברגע שהליטיגטור מבין את התיק ואת הבעיות הפוטנציאליות הרבות שלו, על עורך הדין להיות בעל החוכמה והאומץ לפשט ולמקד את התיק כך שהראיות והסוגיות יוכלו להיות מובנות בבירור על ידי הלקוח והשופט.

✓ לליטיגטור מצליח יש את היכולת והרצון לראות את התיק מנקודת מבטם של כל המעורבים, מהלקוח, ליריב, לצוות הליטיגציה, לכתבי בתי המשפט, לפקידי השופט, לשופט.

□ טיפ: בתהליך זה, על הליטיגטור לפתח סיפור ולמצוא תיאוריה של המקרה שהוא מאמין ומאמץ בלהט. אולם זה לבדו אינו מספיק. לאחר מכן על עורך הדין לבחון את הסיפור והתיאוריה עם אחרים כדי לוודא שהסיפור והתיאוריה מתקבלים כסבירים והוגנים.

מיהו ליטיגטור מצליח?

✓ הליטיגטור צריך להיות מעין "מורה נערץ" שיש לו את היכולת לחלוק ידע ותובנות, תוך נתינת כבוד ללקוח – **שכן הלקוח מקבל ההחלטות הסופיות בתיק**. זילזול בלקוח או מקבל ההחלטות (למשל במקרה של אפורטופוס) פירושו להזמין אסון וכישלון.

✓ באופן דומה, על ליטיגטור מצליח - **להשרות אצל הלקוח אמון בכך** שהלקוח (בהנחייתו של עוה"ד) יכול להכריע / להחליט בהגינות ובצדק. אם עורך הדין ירמוז ללקוח שהוא (הלקוח) לעולם לא יוכל להבין ולהכריע בתיק על סמך העובדות והחוק, זה לצמצם את התיק להימור, או גרוע מכך.

סקירת תפקיד ואופן התנהלות של הליטיגטור

מראשית התיק ועד סופו, עורך הדין הליטיגציה חייב להיות מורה ויועץ אובייקטיבי. בתפקיד זה, על עורך הדין לסייע ללקוח להבין את תהליך הליטיגציה ולבחון באופן אובייקטיבי את התיק ואת מציאות ההתדיינות. כולל:

- ☐ ההוצאות המשפטיות שיצטברו עם המשך התיק;
- ☐ הסעדים הפוטנציאליים שהחוק מתיר;
- ☐ היקפו והשפעתו של גילוי (המסמכים / הראיות);
- ☐ הצורך הפוטנציאלי של תצהירים / גביית עדות מצדדים שלישיים כגון חברים ולקוחות;
- ☐ ההשפעות האפשריות של התביעה התלויה ועומדת על השוק ועל הלקוחות של הלקוח עצמו;
- ☐ העלויות הפנימיות (השתתפות אישית ואובדן הזדמנויות) שייגרם ללקוח;
- ☐ העובדה שצדדים שלישיים (שופטים / פקידי ביהמ"ש) בעלי מומחיות וידע מוגבל בעסקי הלקוח יחליטו על עתידו של הלקוח.

סקירת תפקיד ואופן התנהלות של הליטיגטור

במסגרת תפקידי הליטיגטור:

- לדעת את סדרי הדין של ההליך המשפטי;
 - ללמוד את טענות הצדדים: הלקוח, הצד שכנגד והראיות;
 - לתחקר עדים;
 - לדעת לקרוא את שפת הגוף של הדוברים;
 - לשכנע את ביהמ"ש.
- ע"מ להשיג מטרה זו על הליטיגטור לתכנן מראש את מהלכיו ו"לנבא" מס' תחזיות ופתרונות יצירתיים להתרחשויות השונות העולות להיווצר בבית המשפט לאחר העדויות והצגת הראיות.
- טיפ:** למנוע "הפתעות". אף עורך דין לא יכול לחזות את התוצאה הסופית של התדיינות משפטית בוודאות. אולם, הכינו את כל התרחישים האפשריים מראש, עדכנו את הלקוח בדיוק בדרכי הפעולה האפשריות בכל תרחיש, והכינו תכנית פעולה מסודרת.

סקירת תפקיד ואופן התנהלות של הליטיגטור המשך

מה עלי לעשות בליטיגטור מול הלקוח?

☐ על עורך הדין לזהות את מרכיבי ההוכחה הדרושים לביסוס עילות התביעה או ההגנות של הלקוח.

☐ הלקוח צריך ללמוד איזה צד נושא בנטל ההוכחה. על עורך הדין ללמד את הלקוח אילו סוגיות ייפתרו על ידי השופט, או ערכאת ערעור. ⬅

☐ על עורך הדין להסביר כמה זמן עשויה להימשך ההתדיינות וכיצד יוכרעו המחלוקות.

אופן התנהלות הליטיגטור עם התקדמות התיק

☐ ככל שהתיק מתקדם, וכך גם איסוף מידע ומסמכים, על הליטיגטור להעריך ולשנות כל הזמן את אסטרטגיית התיק - ובמידת הצורך, את התיאוריה של התיק - כדי לעמוד בעובדות המשתנות.

☐ על הליטיגטור לעקוב בקפידה ולהגיב לשינויים בחוק. בתפקיד "הבלש והחוקר", על הליטיגטור להתייעץ מעת לעת עם הלקוח ולבחון את התיק ואת אסטרטגיית התיק, תוך הגדרה מחדש של האסטרטגיות והמטרות של הלקוח עצמו בעת הצורך.

אילו כישורים נדרשים מליטיגטור מצליח?

- ✓ היכולת לתקשר עם מגוון רחב של אנשים
- ✓ נחישות, סיבולת, מוטיבציה עצמית ומשמעת עצמית
- ✓ יכולות תקשורת ויחסי אנוש מצוינים, לצד יכולת להביע טיעונים ורעיונות בצורה ברורה
- ✓ חשיבה אנליטית וגישה הגיונית, יכולת לימודית חזקה
- ✓ מודעות מסחרית ומשפטית
- ✓ תשומת לב לפרטים וכישורי מחקר חזקים
- ✓ ניהול זמן מעולה, כישורי ניהול פרויקטים ואנשים
- ✓ היכולת להישאר רגוע תחת לחץ וגישה גמישה לעבודה במצבים משתנים
- ✓ כישורי פתרון בעיות, גישה אחראית ויושרה.

הליטיגטור במו"מ

הליטיגטור חייב פעמים רבות לשמש בתפקיד מפתח במשא ומתן. במהלך התדיינות משפטית, עורך דין חייב לנהל משא ומתן עם היריב ובית המשפט כדי למצוא פשרות מקובלות המתאימות למטרות ארוכות הטווח של הלקוח.

"התעקשות" תמידית לדרכו של עורך הדין או הלקוח רק תוסיף להוצאות התיק, תאבד את האמון והכבוד של בתי המשפט, ולרוב תוביל לפשרות שנעשו על ידי בית המשפט, בכל מקרה.

לעתים רחוקות שופט יחליט בתיק לחלוטין עבור צד זה או אחר. כמו כן, עורך הדין יצטרך לנהל משא ומתן עם הלקוח ועם חברי צוות הליטיגציה, שכן פשרה חיונית להשגת יעילות ורצון טוב. בעוד שעורך דין כמנהל משא ומתן טוב חייב לומר "לא" לפעמים, עורך דין מיומן יכול בדרך כלל למצוא "כן" שמקובל על כל הצדדים.

עבודת ההכנה של הליטיגטור

- ❑ **כתיבת תקצירים ברורים ומשכנעים** לתמיכה בבקשות או עמדות הסדר היא מאתגרת וקריטית מאוד. רוב התיקים מוכרעים כך או כך לפני משפט.
- ❑ לעיתים, ניתן לפתור תיקים בשלב מוקדם מאוד של ההתדיינות, אם התדריכים המועברים בכתב מסבירים בבירור את העובדות, הסוגיות והחוק המחייבים פתרון כזה.
- ❑ ניתן לזכות בתיקים רבים באמצעות בקשות דיספוזיטביות, כגון בקשות לסילוק או בקשות לסדר דין מקוצר. הליטיגטור יכול לצמצם משמעותית את הסוגיות השנויות במחלוקת בתיק, או להגביל נזקים פוטנציאליים והוצאות משפטיות, באמצעות הצעות מתאימות, מתודרכות באופן משכנע. הצעות ותדריכים כתובים היטב יכולים להגביל בהצלחה את הראיות שיוגשו למקבל ההחלטות.

שכר טרחה

ישנם כללים בסיסיים עליהם כל עורך דין חייב להקפיד, בהתאם לאתיקה המקצועית. אולם, כל עורך דין קובע את שכר טרחתו על פי טעמו ובהתאם לתיק:

- ✓ מספר הלקוחות המיוצגים בתיק
- ✓ מספר העדים מהם נגבתה עדות
- ✓ מספר הישיבות שקבועות בתיק

שכ"ט בשלבים שונים של התיק: ערכאה ראשונה, ערעור, גישור, מו"מ וכו'.

❑ ⬅ **"חוק המזומנים"**: הגבלות על השימוש במזומן ובהמחאות, החלות על עורכי דין (בין היתר) בעת מתן "שירות עסקי" ללקוח.

לסיכום

- ✓ לסיכום, עורך דין מצליח העוסק בליטיגציה – ישכנע קודם כל את הלקוח שעורך הדין הוא הבחירה הטובה ביותר לייצג את הלקוח, ובחירה שהאדם השוכר את עורך הדין יכול להגן עליה, במיוחד אם התיק מתנהל בצורה גרועה.
- ✓ בסופו של דבר, עורך דין מצליח יזכה בתיקים שניתן לזכות, יוביל להסדר תיקים שצריך ואפשר להסדיר, ויכין ויצג בלהט את הראיות והתיאוריה הטובה ביותר של התיק באותם תיקים שיש להישפט, אפילו אם הם יאבדו.

צ'ק ליסט לליטיגטור

- שיחת טלפון ראשונה ופגישת הלקוח בהקדם האפשרי;
- אפיון הלקוח (בפלילי: עצור/משוחרר או באזרחי: פוגע/נפגע);
- אפיון סוג העבירה (פלילי) או התלונה (אזרחי);
- זיהוי מהות העבירה או התלונה ומקום השיפוט;
- תיאום ציפיות מול הלקוח בהתאם לפסיקה המקובלת;
- קבלת מסמכים מהלקוח;
- חתימה על יפויי כוח והסכם שכ"ט.

לכבוד

XXXXXXXX

נכבדי,

הנדון: הסכם שכר טרחה

למען הסדר הטוב הריני מתכבד להעלות על הכתב את הסכם שכר הטרחה כדלקמן:

1. מהות הטיפול

- א. ייצוג XXXXXX בבית משפט השלום XXXXXXXX (להלן: "התיק").
- ב. הייצוג יכלול משא ומתן עם התביעה להגעה להסדר טיעון, והצגתו בבית המשפט.
- ג. הייצוג יכלול ניהול משפט הוכחות, במידה ויידרש.
- ד. הייצוג אינו כולל הגשת ערעור, באם יידרש.

2. שכר הטרחה

- א. שכר הטרחה בעבור המפורט לעיל בסעיף 1(ב) יהיה בסך של XXXXXXXX.
- ב. שכר הטרחה בעבור המפורט לעיל בסעיף 1(ג) יכלול סכום נוסף על האמור לעיל בסך של XXXXXXXX.
- ג. לסכומים אלה יש להוסיף מע"מ כחוק.

3. צורת התשלום

- א. התשלום כאמור לעיל בסעיף 2(א) ישולם XXXXXXXX עד ליום XXXXXX.
- ב. התשלום עבור האמור לעיל בסעיף 2(ב), באם יידרש, ישולם עם קביעת התיק להוכחות.
4. הסכומים האמורים אינם כוללים הוצאות למיניהן, כגון; צילומים, תשלום למומחים או ליועצים, באם יידרש.
5. אודה בעד אישורך כאמור לעיל.

בכבוד רב ובברכה,

XXXXXXXX, עו"ד

XXXXXXXX, עורכי דין

הנני מאשר את כל האמור לעיל:

XXXXXX

יפוי כח

אני הח"מ _____, ת.ז. _____ מרח' _____ ממנה
בזה את עו"ד _____ ו/או עו"ד _____ (כולם יחד וכל אחד מהם
לחוד) להיות באי כוחי בעניין _____.

מבלי לפגוע בכלליות המינוי הנ"ל יהי בא כחי רשאי לעשות ולפעול בשמי ובמקומי בכל הפעולות הבאות, כולן ומקצתן הכל בקשר לעניין הנ"ל והנובע ממנו כדלקמן:

1. לחתום על ולהגיש כל תביעה או תביעה שכנגד, ו/או כל בקשה, הגנה, התנגדות, בקשה למתן רשות לערער, ערעור, הודעה, טענה, תובענה או כל הליך אחר הנוגע או הנובע מההליך הנ"ל ללא יוצא מן הכלל ומבלי לפגוע באמור גם להודות ו/או לכפור בשמי במשפטים פליליים.
2. לחתום על ו/או לשלוח התראות נוטריוניות או אחרות, לדרוש הכרזת פשיטת רגל, או פרוק גוף משפטי ולעשות את כל הפעולות הקשורות והנובעות מהעניין הנ"ל.
3. לבקש ולקבל חוות דעת רפואית ו/או מקצועית מכל רופא ו/או מוסד רפואי ו/או כל בעל מקצוע אחר שבדק אותי או חוות דעת אחרת הנוגעת לעניין הנ"ל.
4. להופיע בקשר לכל אחת מהפעולות הנ"ל בפני כל בתי המשפט, בתי דין למיניהם או מוסדות אחרים הן ממשלתיים והן אחרים עד לדרגה האחרונה.
5. למסור כל עניין הנוגע מהעניין האמור לעיל לבוררות ולחתום של שטר בוררין כפי שבא כחי ימצא לנכון ולמועיל.
6. להתפשר בכל עניין הנוגע או הנובע מהעניינים האמורים לעיל לפי שקול דעתו של בא כחי ולחתום על פשרה כזו בביהמ"ש או מחוצה לו.
7. לגבות את סכום התביעה או כל סכום אחר בכל עניין מהעניינים הנ"ל לרבות הוצאות בימ"ש ושכר טרחת עו"ד, לקבל בשמי כל מסמך וחפץ ולתת קבלות ושחרורים כפי שבא כחי ימצא לנכון ולמתאים.
8. להוציא לפועל כל פס"ד או החלטה או צו לדרוש צווי מכירה או פקודות מאסר, לעשות כל הפעולות המותרות עפ"י חוק ההוצאה לפועל.
9. לנקוט בכל הפעולות ולחתום על כל מסמך או כתב בלי יוצא מן הכלל אשר בא כחי ימצא לנכון בכל עניין הנובע מהעניין הנ"ל.
10. להופיע בשמי וליצגני בפני רושם הקרקעות, בלשכת רישום מקרקעין, לחתום במקומי על כל בקשה, הצהרה ומסמכים אחרים למיניהם ולבצע בשמי כל עסקה (דיספוזיציה) המוכרת ע"י החוק וליתן הצהרות, קבלות ואישורים ולקבל כל מסמך שאני רשאי לקבלו עפ"י דין.
11. ליצגני ולהופיע בשמי בפני רשם החברות, רשם השותפויות ורשם האגודות השיתופיות, לחתום בשמי במקומי על כל בקשה או מסמך אחר בקשר לרשום גוף משפטי, לטפל ברישומי או מחיקתו של כל גוף משפטי ולטפל בכל דבר הנוגע לו ולבצע כל פעולה בקשר לאותו גוף משפטי.
12. לטפל בשמי בכל הקשור לרישום פטנט, סימני מסחר וכן בכל זכויות אחרות המוכרות עפ"י חוק.
13. להעביר יפוי כח זה על כל הסמכויות שבו או חלק מהן לעו"ד אחר עם זכות העברה לאחרים, לפטרם ולמנות אחרים במקומם ולנהל את עניני הנ"ל לפי ראות עיניו ובכלל לעשות את כל הצעדים שימצא לנכון ומועיל בקשר עם המשפט או עם עניני הנ"ל מאשר את מעשיו או מעשי ממלאי המקום בתוקף יפוי כח זה מראש.

המילים הבאות ביחיד תכלולנה את הרבים ולהיפך.

ולראיה באתי על החתום, היום יום _____ לחדש _____ שנת _____.

חתימה _____.

הנני מאשר את חתימת מרשי הנ"ל.

עורך-דין _____

לכבוד

הנדון: תחקיר ובדיקת פוליגרף

כללי:

בתאריך גרתי תחקיר ובדיקת פוליגרף

ת.ז.

מצב בריאותי: תקין.

נושא הבדיקה: האם הטריד מינית עובדת

שיחת הבהרה:

בבדיקת הפוליגרף נשאל הנבדק את השאלות הרלוונטיות הבאות:

1.

הנבדק ענה בשלילה על השאלות הנ"ל.

ממצאי הבדיקה:

הנבדק הגיב בתגובות המעידות על אמירת אמת בתשובותיו לשאלות 1 ו-2.

חוות דעת:

מהממצאים עולה כי הנבדק לא הטריד מינית

ניהול משפט מזווית ראייה של שופט

עו"ד אלי אנושי
שופט תעבורה בדימוס

אין בתוכן דלעיל משום המלצה, חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי; כמו כן התוכן דלעיל אינו מתיימר להיות מדויק ו/או מקיף ו/או עדכני, והמסתמך על המידע עושה זאת באחריותו ועל דעת עצמו בלבד. אין לעשות שימוש במצגת או חלק ממנה ללא רשות בכתב מעו"ד אלי אנושי.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

© כל הזכויות שמורות

מבוא

הקורס והשיעור הנוכחי רלוונטיים לתחום הפלילי וגם לתחום האזרחי.
לכל תחום כללים משפטיים שונים, בא לידי ביטוי באופן פתיחת ההליך, סוגי
הבקשות המקדמיות, הצגת ראיות ועוד.
בהליך האזרחי מקיימים קדם משפט, שלב בו רוב הראיות כבר מוצגות לבימ"ש
ואילו בהליך פלילי לא נחשפות ראיות בשלב המקדמי.
אנו נתייחס לשני התחומים ולהבדלים ביניהם.

© כל הזכויות שמורות

טיפ – איך לדבר / להתנהג במו"מ

מי יושב מולי.

אין דבר יותר מסוכן מחשיבה שלילית במשא ומתן, אין דבר יותר מסוכן מלהיכנס למשא ומתן ולהגיד מלכתחילה שאין סיכוי – הצד השני יקלוט אותך ומהר ולהיפרך.
לא מניחים הנחות, יכול להיות שהתביעה לא תסכים להגיע להסדר, אבל זה "אולי".
נסה לקבל הצעה ראשונה מהתובע, אל תסגיר את דעתך, אולי תופתע.
אם לא, בקש שישתפו אותנו בסיבות בגין הם לא מוכנים להגיע להסדר, או מחמירים, לפרוט את הגורמים לפרוטות ולהתמודד עם הקשיים.
להיות מנומס, האם אפשר לסיים הפרשה ב.....
גם בסירוב, לא לשאול למה?...ככה.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

SL © כל הזכויות שמורות

טיפ – איך לדבר / להתנהג במו"מ

"האם אתה חושב שיש משהו שאפשר לעשות...?", "משהו שיש בכוחו לקדם אותנו". חשוב להדגיש שהשליטה היא בידיים של התובע.
כשנתקלים ב"לא" בפעם השנייה, ומרגישים שזה סופי, אומרים שהבנו שהתשובה היא לא, אך לבדוק האם זה אישי, האם תובע אחר יכול לסייע, האם עו"ד אחר מהמשרד או קולגה יוכל להתערב. אולי חסרים נתונים וצריך לבדוק עוד.
גם אם מקבלים תשובה חיובית, ברוב המקרים לא לקבל מיד, הצד השני יישאר עם תחושה מוזרה – עובד גם עם שכר טרחה.
האם באמת סגרנו הכל כמו שצריך, לא שכחנו משהו? - לכן נייר עמדה מראש.
אנו לא לבד, יש לקוח, שצריך לקבל החלטה סופית, במקרה רציני.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

SL © כל הזכויות שמורות

ניהול משפט מזווית ראייה של שופט

לשים לב לסדרי הדין השונים בדין פלילי ובדין אזרחי.
יפוי כוח / כתב העברה, מסודר בכתב.
דחיות, לצילום חומר, למו"מ, לשיחה עם הלקוח, הלקוח נעלם, הלקוח חזר, לקוח
לא שילם שכ"ט, לטיעונים לעונש.... יש שופטים מביני עניין ויש שלא.
שופטים נמדדים גם על פי סטטיסטיקת זמן חיים של תיק, נצלו את זה.
סיום מהיר, סיבה להתחשבות.
לשים לב להקראות ראשונות.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

© כל הזכויות שמורות SL

ניהול משפט

אין דחיות בכתב ללא טופס מלווה.
לשים לב למה שכתוב, יש שופטים שמקפידים על קוצו של יוד ובקשות נדחות.
למסור לשופט כמה תאריכים.
לא חייבים ב8.30, אפשר להגיש בקשה ובית המשפט יכול לדחות את שעת הדיון. ואולי זה עדיף
אם ניתן לשוחח עם השופט/תובע בשעה מאוחרת יותר אולי רגועה יותר.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

© כל הזכויות שמורות SL

ניהול משפט מזווית ראייה של שופט

האם שימוש בבית המשפט להרוויח זמן כשר?

"לא ינוהלו הוכחות בתיק"...

בית המשפט רוצה לראות התקדמות, הודאה באשמה אל מול דחיה ארוכה בטיעונים לעונש.

תובע ללא סמכות... אם אין עם מי לדבר, למסור לבית המשפט, יש הבנה לנושא.

תיקון כתב אישום במועד הוכחות? האם ניתנה לנאשם יכולת להתגונן. לא תקין. כנ"ל צירוף חומר – דחיה.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

SL © כל הזכויות שמורות

התנהלות דיונית

להתלבש בכבוד לבית המשפט.

לשמור על הכבוד שלכם ועל השם הטוב שלכם.

אין אף תובע או לקוח שזכאי לפגוע בכבודנו. לא להרים את הקול, ניתן להתעקש.

שימו לב לתזמון אווירה ומקום - לא מוותרים על התיק, יחד עם זאת, לא מתעצבנים ולא נותנים למשהו/ מישהו להוציא אותנו מהאיזון.

מגיעים בבוקר והאולם עמוס?, תראו את עצמכם לתביעה ולבית המשפט על מנת למנוע שפיטה בהעדר.

שופט לא אוהב לשבת ולהמתין או לחפש עורך דין.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

SL © כל הזכויות שמורות

התנהלות דיונית

שימו לב למה שאתם אומרים. אתה חייב לדעת את כל מה שאתה אומר אבל אתה לא חייב להגיד את כל מה שאתה יודע.

יומו בבית המשפט, לא אומר יום שלם.

תגיעו עם יומן בבית המשפט, זה ממש לא נעים לעמוד מול שופט ואין לך יומן.

מגישים בקשה, יש החלטה לתגובת התביעה ואין תגובה... יש להגיש בקשה למתן החלטה.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

© כל הזכויות שמורות SL

ניהול משפט – ניסיונות פישור של בית המשפט

האם לנסות לברר את דעתו של בית המשפט?

יכול להוביל לפסילה.

מדובר בשלב גולמי, הראיות לא בפניו, זו דעה מוקדמת, אבל בזהירות אפשר ללמוד להיכן נושבת הרוח.

גישור – בהסכמת הצדדים, בת"ד קטלני.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

© כל הזכויות שמורות SL

ניהול משפט – תיקים כבדים

אולי כדי שעוד משהו יעיף מבט על הראיות לפני שהולכים עד הסוף.
תאונה בלתי נמנעת... לעיתים גם זה לא יעזור לכם, למשל מהירות גבוהה לפני מעבר חציה.
לא לשכוח לבקש תזכורת צדדים לאחר פרשת התביעה או לרמז שבית המשפט יעיר לתביעה.
בהסכמת הצדדים, כ"תחליף הוכחות" ניתן לבקש מבית המשפט לקבל החומר ואז להצביע על בעיות.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

SL © כל הזכויות שמורות

ניהול משפט - חקירת עדים

לזכור שיש גבול לסבלנות של בית המשפט, לא כל הזמן סחור סחור, אבל לא לשחק מסביב מבלי להגיע לשורה התחתונה.
מתלהבים מהחקירה – אבל לא לשכוח מה רוצים להשיג.
לשופט יש סמכות לקטוע את החקירה ולקצוב אותה.
3 השאלות של השופט אפרים דורון.
שיטה אדברסרית, השופט משתדל לא לרדת לזירה, אבל לעיתים כן ישאל וזו זכותו לשאול עדים אפילו שאלה מנחה "לשאלת בית המשפט". תתכוננו.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

SL © כל הזכויות שמורות

ניהול משפט

שופטים לא אוהבים שמביאים סתם עדים... לזמן את מי שצריך.
 שהתביעה עושה מקצה שיפורים לעד, כי תובע הכין עד, והדבר חורג מהעדות הכתובה, ניתן לבקש להגיש את העדות, לשאול שאלות.
 היום עוברים מקבילות למשקל, ולרוב השופטים לא ייאותרו לא לקבל, אך אז חשוב לזכור לטפל במשקל הראיה.
 ריענון עדי תביעה, לא להתבייש לשאול "מה דיברתם מחוץ לאולם?".
 מה דין שאלה שלא מופיעה בשום מקום בחקירה ראשית של עד תביעה?
 תתנגדו ותנמקו.
 התנגדויות לשאלות, זכות אך לנצל בחוכמה.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

 כל הזכויות שמורות ©

התנגדויות – רשימה חלקית ביותר

יש סיבות רבות שניתן להתנגד לשאלות הצד השני:

1. השאלה מדריכה. נכון ש...
2. השאלה מורכבת. האם...!...!...
3. שאלה מעורפלת. מתי אתה קם בבוקר?
4. שאלה שכבר נענתה.
5. הצגת עובדות שכלל לא נכללו בראיות.
6. התשובה אינה מענה לשאלה, או במילים אחרות לפתע העד מתנדב.
7. עדות שמיעה. אבל יש חריגים למשל: אמרות אינן עדות שמיעה אם לא נועדו להוכיח את אמיתות הנאמר בה.
8. "הזהרתי אותו כי הרמזור מקולקל" - עצם ההזהרה קביל, הרמזור המקולקל זה עדות שמיעה.
9. עדות אופי להוכחת מעשה.
10. העדר ידע אישי.
11. חוות דעת לא של מומחה.
12. העדר בסיס למוצג.
13. הצעות פשרה.

 כל הזכויות שמורות ©

סיכומים

סיכומים לענין האשמה

169. בתום הבאת הראיות, או משנתקבלה הודיה בעובדות ולא הובאו ראיות, רשאים התובע ואחריו הנאשם להשמיע את סיכומיהם לענין האשמה.

על פי **נוהל שהוציא נשיא בית המשפט העליון**, השופט גרוניס:

בענין הסיכומים, "גם אם הצדדים מסכימים לכך, אין להורות על סיכומים בכתב, אלא במקרים יוצאי דופן וחריגים במיוחד. מעבר לכך שבהליך פלילי ברירת המחדל היא סיכומים בעל פה, שמיעה של הסיכומים בדרך זו מאפשרת לבית המשפט להפנות שאלות לפרקליטים על מנת להבהיר את טיעוניהם ולהבינם כראוי, מאפשרת להגיע להבנות בענייני עובדה ולצמצם מחלוקות, מאפשרת לוודא כי ההפניות למוצגים ולפרוטוקול נכונות (במיוחד בתיקים מורכבים), מביאה להבנה טובה יותר של התיק מצד בית המשפט, ומאפשרת כתיבת פסק דין בסמוך לשמיעת הסיכומים, מבלי שבית המשפט יידרש לקריאת כמויות חומר גדולות.

סיכומים בעל פה

לפרקליט, המכין את סיכום טענותיו בכתב, אין שום מושג איזה עמדות וקביעות עובדתיות לכאוריות גיבש השופט במהלך המשפט. במצב דברים זה, נאלץ עוה"ד להקדיש תשומת לב לכל טענה עובדתית ולכל טענה משפטית, והכל מתוך חשש שאם הדברים לא יועלו עלי ספר, אזי בית המשפט לא יראה את התמונה כולה.

לפרקליט המכין את סיכומיו בכתב חסרה תגובתו של השופט לטיעונו. חסרות לו הערותיו של השופט, עמדותיו הלאוריות ושאלותיו.

לו היה אותו פרקליט טוען את טיעונו בפני השופט, היה ברור לו באיזה עניינים הוא צריך לעסוק יותר ובאיזה עניינים הוא צריך לעסוק פחות, על מה הוא צריך לתת את הדעת יותר ועל מה הוא צריך לוותר בסיכום טענותיו ודי בהערה קצרה של השופט כדי להבהיר זאת לפרקליט הטוען בפניו. לו היה הפרקליט טוען את טיעונו בפני השופט בעל-פה, הוא היה יודע מהם הרהוריו והיסוסיו של השופט שיש להשיב עליהם, ועוד...

סיכומים - Last Chance Saloon

הסיכומים הם ההזדמנות האחרונה להשפיע על דרך מחשבתו של השופט בתיק.
 זהו שיאו של הליך משפטי אם ניהלת אותו כראוי.
 המפתח, להציג את התיאוריה שלכם לחפותו של הנאשם.
 כמו במלחמה יש לרכז כוחות:

זיכוי = פסיקה + מוצגים + עדים + הצהרות

תשמרו על הגיון, פשוט שהעובדות יוליכו למסקנה שלכם ולא לנתיבים לרעת הלקוח.

סיכומים – יתרון ההגנה

אם התביעה חייבת לדון בכל אחד מיסודות כתב האישום ולבנות בניין מוצק מהם. הרי מה שנדרש להגנה הוא לתקוף את אותם היסודות החלשים של התביעה במטרה לערער את כל המבנה. המבנה שלכם אמורה להתייחס לכל הראיות הרלוונטיות שהוצגו. אבל המתקפה שלכם ממוקדת. בפועל, הסיכומים לאחר סיכומי התביעה, ויש להגיב לטיעוני התביעה בסיכומיה. מצד אחד לא להיגרר נקודה, נקודה, אבל השופט מצפה לתשובה. אז אם יש נקודה חשובה להתייחס בקצרה ולהמשיך.
 "קודם כל אנו דוחים בשאת נפש את אשמת השווא.... את הטענה...."

סיכומים - מבנה

יש כמה דרכים לסדר את הסיכומים:

1. סדר כרונולוגי של האירועים, לתאר את האירוע האמור והתייחסות העדים והראיות אליו – אבל יכול להסתיים בסלט.
2. לפי רשימת עדים, אהוב ביותר על עורכי הדין, כל עד מה הוסיף או מה גרע. אבל יכול להחטיא את המטרה.
3. לפי יסודות משפטיים, ניתוח מה התביעה אמורה להוכיח, למשל, התביעה אמורה להוכיח נהיגה ברשלנות, אז ננתח מה צריך להוכיח ומה הוכח בפועל... . כמובן רק אם נתמקד במה שניתן לסתור.
4. התמקדות בנושאים – בפרקטיקה המוצלח. תחשבו כיצד השופט יסדר את זה.

סיכומים התמקדות בנושאים – ת"ד דוגמה למבנה:

1. בית המשפט מתבקש לזכות ...
2. בקליפת אגוז, כתב האישום מייחס לנאשמת
3. ההגנה הראתה כבר בדיונים כי המאשימה כשלה...
4. ההגנה תבקש מבית המשפט לאמץ את האפשרות הסבירה ביותר להתרחשות התאונה, אפשרות שהוצגה על ידי הנאשמת ועדי ההגנה. ולפיה....
5. ההגנה עומדת על כך שעת/3 גרם לתאונה בלתי נמנעת...

סיכומים התמקדות בנושאים – ת"ד דוגמה:

עכשיו ניכנס לנושאים....

1. חשיבות קביעת מקום האימפקט....
 2. האם הנאשמת סתה מנתיב נסיעתה....
 3. תנאי הדרך ומזג האוויר...
 4. באיזה נתיב ארעה התאונה....
 - העדים אמרו... בוחן התנועה... הנאשמת אמרה... עד ההגנה מטעם הנאשמת... מומחה הנדסי מטעם הנאשמת...
 5. נקודת האימפקט השניה והשפעתה... שוב כל המעורבים....
 6. סיכום ופסיקה...
 7. "בדיני נפשות מוטב לזכות אשם מלהרשיע זכאי" או...
- "תפקידה של המאשימה להוכיח אשמה ואין זה מתפקידו של נאשם להוכיח את חפותו"

סיכומים - כיצד

תשמרו על אמינות, אין כמו לתפוס את התביעה פשוט... "משקרת" או נניח לטובתם לא שמים לב לכתוב.

"טענת המאשימה בסיכומיה ולפיה עדותו זו של עד ההגנה 1 לא מתיישבת עם עדות עת/1 כיוון שלטענת עת/1 האופנוע עמד ישר ולא היה בסטייה, אינה נכונה. היא שגויה ואף מטעה. שכן עת/1 מסר מפורשות שהוא אינו יכול לקבוע האם האופנוע היה בעמידה או בעצירה בזמן התאונה – עדות עת/1 עמוד 5 ש' 4. וגם יכול להיות שהאופנוע גם אם עמד, לא עמד ישר וראה עדות עת/1 עמוד 5 ש' 16".

תנחשו לבד איזה רושם זה משאיר על השופט.

סיכומים - כיצד

מה יוצר אמינות:

1. להתחיל מהודאות.
 2. עובדות שאינן במחלוקת.
 3. שכל ישר והגיון.
 4. מהימנות עדים עדיפה פחות, לבטח אם אין לנו ראיות ישירות בנושא.
- דוגמה לתקיפת מהימנות עד:
- "לכאורה למאשימה עד שצפה באירוע, אך ספק רב האם העד יכל לראות את כל מה שהוא מתאר.....".
- "לכן עדות העד יכולה להיות מוטעית שלא במודע, אלא מורכבת מהשלמה רציונלית של חוסרים בראיה, כדי להסביר את מה שהוא חושב שהוא ראה במהלך ההתנגשות".

סיכומים - המשך

- אם יש לנו בעיה עם הודאה או גרסה של הלקוח, חייבים להחליש ולהחביא אותה.
- מוטב להתייחס לכך באמצע הסיכומים ולהסביר מודע לא תהיה לכך השפעה על תוצאות הדין.
- יש להתייחס להערות והבטחות של הצדדים במהלך המשפט.
- לא להתעלם מבעיות וחולשות.

סיכומים בעל פה - דגש

שימו לב למעמד, כולם מביטים בכם.
חישבו על הלקוח.
לא לקרוא - לא תמיד זה טבעי.
אבל גם לא לסמוך על הזיכרון כי יש סיכוי שתשכחו טעון או תאבדו מגמישות התגובה שלכם.
האם התובע שם דגש מיוחד על נושא או השופט העיר הערה ראויה להתייחסות.
תכינו ראשי פרקים אבל גם טיעונים בכתב.
אל תפחדו להשתמש בכתובים - גם בצורה דרמטית.
שימוש בכותרות.
לא לשכוח שפת גוף, תזוזה מעט בין נושא לנושא, כולל עצירה דרמטית.
אבל לא טיילת.

סיכומים בעל פה - דגש

שניים ברמת הקול שלכם. ניתן לדבר מהר בתיאור אירוע מהר ולהיפך. דיבור איטי מקטין עוצמה ומגדיל מרחק.
רגשות – בתאונות פגע וברח, חבלות קשות.
שיטת המניין: 10 פגמים בטיעוני המאשימה לאשמת הנאשמת.
עזרים טקטיים: שימוש בכל פרט שנתקבל כראיה, בצורה מוגדלת ודרמטית.
שימוש בשפה פשוטה, תלוי בשופט.
אם התביעה מתנגדת לטיעונים שלכם, לרוב הכי טוב לא להגיב... להמשיך בקו שלכם.
להקפיד שהכל יכנס לפרוטוקול.
יש לקצר הסיכומים ככל שניתן, שהשופט לא ילך לאיבוד.
להתכונן לשאלות בית המשפט.
להכין פסיקה של המותב.

ניהול משפט – טיעונים לעונש במשפט פלילי/תעבורתי

בצר לנו...חייבים להכין טיעונים מסודרים.

האם לטעון לעונש ב-8.30 בבוקר בפני אולם מלא, או בסוף היום? אל תהפכו את הלקוח שלכם לדוגמה.

לשים לב לתיקון 113 לחוק העונשין – הבניית שיקול הדעת של בית המשפט.

ס' 40 לחוק העונשין - יש שם ממש צ'ק ליסט לטיעונים לעונש.

נסיבות קשורות בביצוע העבירה, כגון:

1. הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה.
2. הנזק שנגרם מביצוע העבירה.
3. הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה.

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

 כל הזכויות שמורות ©

נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה:

- (1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו;
- (2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם;
- (3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו;
- (4) נטילת האחריית של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב;
- (5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה;
- (6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו;
- (7) התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה;
- (8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה;
- (9) התנהגות רשויות אכיפת החוק;
- (10) חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה;
- (11) עברו התעבורתי / פלילי של הנאשם או העדרו.

כל הזכויות שמורות

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס

 כל הזכויות שמורות ©

סיכום

גם שופטים הם בני אדם.

הסבירו את עצמכם בשפה פשוטה וברורה – לא כל דיון מתקיים לפני אהרון ברק.

לא לפחד מלעמוד על האינטרס של הלקוח, אבל תראו שזה האינטרס של הלקוח ולא
ויכוח סרק.

לא לשכוח שיש בית משפט מחוזי ולפעמים זה מצליח שם יותר.

בהצלחה!

עו"ד אלי אנושי - שופט תעבורה בדימוס © כל הזכויות שמורות

© כל הזכויות שמורות

תודה על ההקשבה.

© כל הזכויות שמורות

[illegible]

הדרכה מעשית לליטיגטור המתחיל: ניהול קייס פלילי

עו"ד עידית רייכר

משפט פלילי, מנהלי, משמעתי

סנגורית פלילית, פרקליטה בכירה בעברה

יו"ר משותף של הועדה הארצית לזכויות נפגעי עבירה בלשכת עורכי הדין
חברה בפורום הפלילי, בועדת השתלמויות ובוועדת בתי המשפט בלשכת עורכי הדין מחוז הצפון

תאום ציפיות בין עוה"ד ללקוח

לפני הכל וכדי להעניק שירות מדויק -

חשוב להבין לשם מה שכר הלקוח את שירותכם?

מה הצורך שלו? מה הכאב שלו? כיצד אתם תוכלו לסייע לו? ולמה דווקא אתם מכל עוה"ד?
מה הבידול שלכם?

השתמשו בטכניקת שאילת שאלות, כגון:

- ✓ מה המקרה אשר בגינו התקשרת אלי?
- ✓ מדוע אתה חושב שאתה צריך ייעוץ משפטי?
- ✓ האם די לך בייעוץ חד פעמי או דווקא ליווי שוטף?
- ✓ מה תהיה התוצאה הכי טובה מבחינתך?

!

התשובות לשאלות אלה יחדדו את תאום הציפיות ההכרחי והחשוב ליצירת אמון הדדי בינכם
והוא המפתח להצלחה בהמשך.

בניית אסטרטגיית הגנה – לאחר שהוגש כתב אישום

דוגמאות לשאלות כלליות שיוכלו לסייע לכם בבניית קו ההגנה כבר בפגישת הייעוץ:

- מי נכח בזירה?
- האם בזירה יש מצלמות?
- כשהשוטר הגיע לביתך/עיבב אותך, האם שוחחתם? אם כן - מה סיפרת לו?
- האם נערך חיפוש בבית/ על גופך? אם כן - האם הוצג צו חיפוש?
- האם נתפסו חפצים מתוך הבית? אם כן - אילו? האם מחשב? טלפון? מסמכים? מה יש בהם?
- האם יש אנשים נוספים שקשורים במה שסיפרת לי? אם כן מי הם?
- למי עוד סיפרה המתלוננת את הדברים?
- האם היו בינך לבין המתלוננת התכתבויות? בכל מדיה? אם כן - האם מחקת? אם מחקת - מתי?
- אם היו התכתבויות - מה היה בהן? האם הודית בהן באופן כלשהו? למשל: "אני מתנצל שעשיתי לך בכח" או "אני הורג אותך אם תספרי".
- האם קיימת אפשרות שממצאי DNA שלך יהיו על בגדיה, גופה?

נטלתם את הייצוג בתיק –מה עושים?

- עם הגשת כתב האישום, רשאי הנאשם להעתיק את חומרי החקירה.
- יש לוודא שקיבלתם את כל תיק החקירה, חובה לצרף ייפוי כוח ומכתב של ב"כ הנאשם.
- זכרו - לא מאפשרים לבני המשפחה לקבל את התיק אלא רק לנאשם או לב"כ מטעמו.
- יש לבקש לקבל את כל חומר החקירה ש"בפריפריה" (ולא רק את מה שנמצא בתיק החקירה. המבחן הוא מבחן הרלוונטיות להגנת הנאשם).
- למשל: תיק עבודה של חוקרת ילדים, נהלים במקום עבודה, וכו'...
- יש לוודא שנערך שימוע לנאשם (בעבירות פשע בלבד), לפני שהוגש כתב האישום – אם לא מומשה חובת היידוע, להגיש בקשה לביטול כתב האישום.

מה יטען הסנגור בדיון הראשון?

עם הגשת כתב האישום, נקבע מועד לפתיחת המשפט - נוכחות חובה של הנאשם.

בישיבת פתיחת המשפט, הקראה "פורמלית" (סעיף 143 לחסד"פ). בישיבה זו יש להעלות טענות לגבי חומר חקירה חסר/ להגיש בקשה מיוחדת לקבלת חומרי חקירה (בהתאם לסעיף 74/108 לחסד"פ).

טענות זוטא (ההודאה חולצה בכח) ואלבי (במקום אחר הייתי) בהזדמנות הראשונה.

העלאת טענות מקדמיות בהתאם לסעיף 149 לחסד"פ בטרם תימסר תשובה לאישום. (יש טענות שחייבים להעלות בהזדמנות הראשונה).

תשובה לכתב האישום: כפירה מפורטת לגבי כל סעיף וסעיף המצוין בעובדות כתב האישום.

כפירה מפורטת יכולה להתקיים בכתב או בע"פ **והיא לא כתב הגנה!**

דיון מקדמי לפי סעיף 143 לחסד"פ – לברור המחלוקות בין הצדדים, ויתור על עדי תביעה, בדיקה האם ניתן לייתר את שמיעת הראיות בתיק.

הסכמות בין הצדדים – בהתאם לסעיף 144 לחסד"פ לעניין קבילות המסמכים, הגשת תיק מוצגים מוסכם, הסכמות על שאלות שבעובדה.

קביעת מועדים לשמיעת ראיות.

ניהול הוכחות (שמיעת עדים) עד להכרעת דין.

הכרעת דין – זיכוי או הרשעה (במקרים מסויימים יקבע בית המשפט את האשמה אך לא ירשיע).

טיעון לעונש וגזר דין.

ערעור על פסה"ד לערכאה שלמעלה עד 45 ימים, אחרת הנו חלוט.

אלו טענות מקדמיות ניתן לטעון?

טענות מקדמיות – לפי סעיף 149 לחסד"פ (נוסח משולב), התשמ"ב 1982:

1. חוסר סמכות מקומית (חובה להעלותה בהזדמנות הראשונה).
2. חוסר סמכות עניינית.
3. פגם או פסול בכתב האישום (חובה להעלותה בהזדמנות הראשונה).
4. העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה.
5. זיכוי קודם או הרשעה קודמת בשל המעשה נושא כתב האישום.
6. משפט פלילי אחר תלוי ועומד נגד הנאשם בשל המעשה נושא כתב האישום.
7. חסינות.
8. התיישנות.
9. חנינה.
10. "הגנה מן הצדק" – הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

התרגיל - מספר הבהרות ודגשים

הקייס עצמו – דמיוני אך נשען ומבוסס על עובדות מקוריות.
שמות המעורבים בדויים, על מנת שלא לחשוף את זהותם.
אין לעשות בשום פנים ואופן שימוש בתכנים אלה, אלא למטרת הקורס בלבד.

התרגיל

מוניתם זה עתה לייצג את הנאשם, מטרתכם להביאו לזיכוי. כיצד תעשו זאת?

תכנון קו ההגנה – מהי האסטרטגיה המשפטית שעשויה לזכותו?

מה יכול לסייע לכם בקו ההגנה?

מה מתוך הראיות שבתיק החקירה תומך בקו ההגנה? ומה מפריך את קו ההגנה? (למשל טענת אליבי תופרך אם קיים איכון שלו במקום, אלא אם....?)

האם ישנן ראיות שאמנם אינן קיימות בתיק החקירה אבל יכולות לסייע? כיצד תשיגו אותן? למשל:

- הוכחת טענת אליבי – על ידי הצגת כרטיס נוכחות במקום עבודה.
- הוכחת שימוש חוקי בסמים - על ידי הצגת היתר רפואי.
- הוכחת אי כשירות לעמוד לדין – על ידי חו"ד מקצועית.

לקראת ניהול המשפט, תצטרכו להכין חקירה נגדית לכל עד שמופיע ברשימת עדי התביעה, חשבו כיצד, אתם כסנגוריו של הנאשם, תוכלו לחלץ אותו מהתסבוכת הפלילית שנקלע אליה? אלו נתונים עשויים להטיל ספק באשמתו ולזכותו?

אז איך עושים את זה?

קוראים היטב את כתב האישום הבנוי משלושה פרקים:

- פרק עובדתי
- הוראות החיקוק
- רשימת עדי התביעה

בודקים שיש התאמה בין הפרק העובדתי לפרק הוראות החיקוק, כלומר שהוראת החיקוק הולמת את העובדות. (לאחר פתיחת המשפט התביעה לא יכולה להוסיף או לשנות אלא ברשות בית המשפט).

עוברים על רשימת עדי התביעה וממנה נלמד באמצעות אלו עדים תוכיח המאשימה את העובדות?

מי שלא מופיע כעד תביעה, יוכל לשמש כעד הגנה.

טיפים ונקודות לעזר

רשמו לעצמכם מה ניתן ללמוד מכל עדות ומכל מסמך שקיים בתיק?

האם קיימות סתירות בין העדים לבין עצמם? או בין העדויות למסמכים?

אם יש סתירות מהן? בדקו כיצד סתירות אלה יכולות לסייע לכם בהגנתכם?

מי יכול לשמש כעד הגנה?

בדקו האם קיימים מחדלי חקירה? כך למשל:

- האם נגבתה עדות מכל עדי הראיה?
- האם נאספו מלוא הראיות מן הזירה?
- האם קיים חשד כי העדים תאמו בינם לבין עצמם גרסאות?

נקודות שכדאי להתייחס אליהן: לפי פרק העובדות בכתב האישום

- האם יש רלוונטיות לכך שהנאשם כבד ראייה?
- מה סוג הכלב? האם הוא גזע תוקפני?
- מה היו האמצעים שנקט הנאשם כדי למנוע את בריחת הכלב?
- לאיזו מטרה יצא הכלב?
- כיצד ארעה הנשיכה?
- מה הייתה תרומתם של הנפגעים והאם יש לכך רלוונטיות?

כעת נעבור לניתוח העדויות והראיות

עיקרי העדות – מינה שכותי

- עם מי טיילה מינה?
- מה רוחב המדרכה?
- באיזה מצב היה השער?
- באיזה אופן יצא הכלב מתוך החצר?
- מה היה קורה אלמלא ניסה בוני, בן זוגה, לתפוס את הכלב?
- מה עשה בוני?
- מה היו האמצעים שנקט הנאשם כדי למנוע את בריחת הכלב?

עיקרי העדות – בוני תעסק

- עם מי טייל?
- מה רוחב המדרכה?
- באיזה מצב היה השער?
- באיזה אופן יצא הכלב מתוך החצר?
- מה הוא עשה?
- מה היו האמצעים שנקט הנאשם סטיב כדי למנוע את בריחת הכלב?
- איזה טיפול רפואי קיבל בוני?
- האם היו לו מסמכים מסויימים?

עיקרי העדות – סטיב (הנאשם)

- האם הוזהר בראשית חקירה?
- מה תוכן האזהרה?
- האם ניתנה לו זכות ההיוועצות בעורך דין?
- מה אמרה לורה?
- מה הקשר שלו עם לורה? האם הם מסובסכים?
- מה אמר הנאשם לזוג (בוני ומינה)?
- מה רוחב המדרכה?
- באיזה מצב היה השער?
- באיזה אופן יצא הכלב מתוך החצר?
- מה עשה בוני? מאיפה הוא יודע זאת?
- מה היו האמצעים שנקט הנאשם סטיב כדי למנוע את בריחת הכלב?

עיקרי העדות – לורה

- לורה ובעלה לא מסרו עדות במשטרה – למה לדעתכם?
- לורה רשומה כעדת תביעה, איך היא תעיד אם היא לא מסרה עדות?
- אם התביעה תוותר על עדותה של לורה – יהיה הנאשם רשאי לזמנה כעדה מטעמו ולחקור אותה בחקירה ראשית כאילו מדובר בחקירה נגדית (צ'ופר).
- איך לפי דעתכם יכולה לורה לסייע לנאשם?

עיקרי העדות - דו"ח משרד הבריאות

- מה מסר בוני לרופא?
- האם גרסה זו מתיישבת עם הגרסה שמסר בעדותו במשטרה?
- מתי מסר את גרסתו במשרד הבריאות? כמה זמן לאחר הארוע?
- מתי מסר את גרסתו במשטרה?
- האם חתם על עדותו במשטרה? ועל גרסתו במשרד הבריאות?
- מה משמעות החתימה?
- מתי לדעתכם זכר טוב יותר?

למה השוטר (נתן לידוך) עד תביעה?

- אלו פעולות ביצע?
- האם צריך ויכול היה לחקור אנשים נוספים?
- האם צריך ויכול היה לאסוף ראיות נוספות? כגון מה?
- מה משמעות אי ביצוע פעולות החקירה?
- האם לדעתכם קופחה ונפגעה הגנת הנאשם בגלל אותם מחדלי חקירה?
- האם הפגיעה היא שולית או מהותית?

דוגמאות לניסוח שאלות בחקירה נגדית

- בעדותך במשטרה ציינת שראית את....., לעומת זאת, בעדות של ■■■ נראה כי כלל לא היית במקום ולכן לא יכולת לראות את הארוע, מה יש לך לומר על כך?
- תאשר לי בבקשה כי אם לא היית תוקף את הכלב, הוא לא היה נושך אותך, נכון?
- תאשר לי בבקשה שהכלב, מעולם לא תקף אתכם קודם לכן, והשער נעול בכל פעם שחלפתם ברחוב נכון?
- עם מי הגעת למשטרה?
- מה סיפרת לרופא?
- מתי זכרת טוב יותר את האירוע? יום למחרת או כעבור חודשיים?

אחריות בעל הכלב בתביעה אזרחית נגררת

על פי סעיף 41 א' לפקודת הנזיקין:
חייב בעל הכלב לפצות את הניזוק. כלומר, ברגע שכלב נשך אדם, חייב בעל הכלב לפצות את הנפגע. מטרת הסעיף להטיל אחריות מרובה על בעלי הכלבים.
הסעיף מספק מספר הגנות עבור בעלי הכלבים, לדוגמה:
התובע התגרה בכלב ובעקבות זאת נגרם לו הנזק,
בעל הכלב או בני משפחתו הותקפו על ידי התובע,
התובע הסיג גבול במקרקעין של בעלי הכלב.

אחריות בעל הכלב בתביעה אזרחית נגררת: המשך

בתביעה אזרחית נגררת לפלילים, נפגע עבירה ראשי לתבוע מהנאשם לאחר שהורשע בהליך הפלילי - פיצוי כספי. התביעה האזרחית הנגררת - אינה מוגבלת בסכום, ובית המשפט ייקבע את גובה הפיצוי בהתאם לנזק שנגרם לנפגע העבירה כתוצאה מהפגיעה.
לנפגע העבירה האפשרות לבחור בין תביעה אזרחית "רגילה" לבין "תביעה אזרחית נגררת להרשעה בפלילים".
התביעה הנגררת, המאפשרת לנפגע העבירה לנהל את התביעה האזרחית לפני השופט שדן בהליך הפלילי ובאותה ערכאה (גם אם גובה הנזק יהיה בסמכות ערכאה אחרת).
במידה ונפגע העבירה מעוניין לתבוע נתבעים נוספים מלבד הנאשם שהורשע בפלילים, יש לעשות כן בהליך האזרחי הרגיל בלבד.

הערה: כתב האישום הינו דמיוני ולצורך תרגול מעשי ואין בו או במה שמופיע בו כדי לשמש לכל מטרה אחרת זולת סדנא זו בלבד!

בבית משפט השלום בחיפה

המאשימה:

מדינת ישראל
באמצעות משטרת ישראל
לשכת תביעות חוף חיפה

- נגד -

הנאשם:

סטיב וונדר
ת"ז 024681012, יליד 13.5.1950
רח' אנחנו העולם 39, חיפה

כתב אישום

הנאשם מואשם בזאת כדלקמן:

א. העובדות: (פלי"א 123456/2019)

1. במועד הרלוונטי לכתב האישום, החזיק הנאשם, כבד הראיה, בכלב נחיה מסוג לברדור מעורב, (להלן: "**הכלב**"), והתגורר בכתובת אשר בכותרת האישום (להלן: "**הבית**").
2. חצר הבית מגודרת מכל כיווניה ללא אפשרות כניסה או יציאה ובפתח החצר מותקן שער שגובהו כמטר וחצי בעל מנגנון נעילה קבוע (להלן: "**השער**"). השער סגור באופן קבוע וכל המעוניין להיכנס אל הבית צריך לפתוח את השער באמצעות המנגנון.
3. בתאריך 7.9.19 סמוך לשעה 18:00, עת טייל בוני תעסק (להלן: "**המתלונן**") יחד עם חברתו, מינה שכותי (להלן: "**המתלוננת**"), בסמוך לבית, יצא הכלב מחצר הבית, בריצה מהירה וקפץ על המתלוננת תוך כדי כך, ניסה המתלונן להרחיק את הכלב מהמתלוננת ובעט בו. כתוצאה מכך פגע הכלב במתלונן באצבע יד שמאל וגרם לו לפצע נקודתי בגב כף יד שמאל.
4. במעשיו אלה נמנע הנאשם מנקיטת אמצעי זהירות מפני סכנה מסתברת הכרוכה בחיה שבהחזקתו ובכך, בדרך נמהרת או רשלנית גרום למתלונן לחבלה.

ב. הוראות החיקוק:

1. מעשה פזיזות ורשלנות (אי נקיטת אמצעי זהירות מפני סכנה מסתברת הכרוכה בחיה שבהחזקתו) – עבירה בניגוד להוראת סעיף 338(א)(6) לחוק העונשין, התשל"ז – 1977.

ג. עדי התביעה:

5. בוני תעסק, רח' התו הסגול 35, חיפה. (המתלונן)
6. מינה שכותי, רח' התו הסגול 35 חיפה. (המתלוננת)
7. לורה איטי, רח' המדרון התלול 11 חיפה (שכנה, עדת ראיה)
8. ד"ר דוליטל, וטרינר רשותי, חיפה.
9. ד"ר נים עאסלי, רופא משרד הבריאות.
10. רב נגד נתן לידוך, חקירות זבולון חוף, משטרת ישראל

**פקד בני חושא, עו"ד
תובע מכח מינוי מפכ"ל**

ז' בתשרי תש"פ
6 אוקטובר 2019

הודעה לנאשם

הנאשם יכול שימונה לו סנגור ציבורי אם מתקיים בו אחד התנאים לזכאות נאשם לייצוג המנויים בסעיף 18 (א) לחוק הסנגוריה הציבורית, התשנ"ו - 1995

גיליון מס': 1 מתוך: 1

תיק: 2019 /

תיק מסוף:

מעורב:

ת.ז.:

ישראל
إسرائيل

משטרת
شرطة

נסخة
من
رقم

הודעה מס': ____
اعلان رقم

הודעתנו של : الاعلان عن

מס' זהות: رقم الهوية		שם פרטי: الاسم الشخصي		שם משפחה: إسم العائلة		שם באתיות לטיניות: الاسم في حروف انكليزية	
שם קודם: الاسم السابق		מצב משפחתי: حالة الاجتماعية		מין: الجنس		דת: الدين	
תאריך לידה: تاريخ الولادة		מקום לידה: مكان الولادة		טל. בבית: تلفون البيت		טל. נייד: טל. الاسلكي	
1945/		ישראל		טל. בעבודה: تلفون العمل		יהודי	
מען מגורים: العنوان		שם האב: إسم الأب		שם האם: إسم الأم			
רחוב: 35		בית: ב		כניסה: ב		דירה: חיפה	
התו הסגול		מיקוד		מקצוע: المهنة		טלפונים נוספים: تلفون إضافي آخر	
שם ומען מקום העבודה: إسم وعنوان مكان العمل		מקצוע: المهنة		טלפונים נוספים: تلفون إضافي آخر			

תחנת זבולון מחוז חוף
מקום חקירת התיק
مكان التحقيق ملف

23/09/2019
תאריך
שעה
15:03
الساعة

תחנת זבולון מחוז חוף
מקום גביית העדות
مكان استلام إفادة

לידור
שם משפחה
إسم العائلة

נתן
שם פרטי
الاسم الشخصي

רב נגד
דרגה
الرتبة

מס' אישי
الرقم الشخصي

החוקר:

- ראיתי את הנ"ל לפני ורשמתי את הודעתו כדלקמן: אני בת זוגו של בוני תעסק ואני גרה ביחד איתו
- באותו יום בשעה 18:30 לערך יצאנו להליכה ברחוב ^{אנחנו השולם} המדרכה במקום לא רחבה ובכל פעם
- שאנחנו עוברים במקום הכלב קופץ על השער שבדרך כלל סגור הוא נובח עד שאנחנו עוברים. באותו הלכנו
- כהרגלנו וכשעברנו הכלב שוב קפץ ולא התיחסנו ואז הכלב יצא מהשער שהיה פתוח וקפץ עלי על החזה ואז
- בוני ניסה לתפוס אותו והוא עבר אליו בוני נתן בעיטה והכלב ברח חזרה לתוך הבית. פנינו שהיו
- המומים ואמרנו להם אם בפעם הבאה זה יקרה אני יכה את הכלב. ואז הם נבהלו מאד וקראו סטיב
- היה המום הוא התנצל ואמר שהכלב מחוסן והשער תמיד סגור.
- ש. תתארי לי את הכלב.
- ת. גובה בנוני יש לו כתמים שחור גדולים והרקע הוא לבן.
- ש. אתם בטוחים שמדובר בכלב של השכן שיצא.
- ת. בהחלט במאה אחוז. כי כל יום אנחנו עוברים באותו מקום תוך כדי הליכה וכל יום הוא נובח עלינו וקופץ על
- הגדר.
- זו הודעתי שהוקראה בפניי ואושרה בחתימתי.

שעת סיום גביית ההודעה: 15:22

2

גיליון מס': 1 מתוך: 2

نسخة رقم من

ישראל
إسرائيل

משטרת
شرطة

תיק:
תיק מסוף:
מערב:
ת.ז.:

הודעה מס': ____
اعلان رقم

הודעתו של : الاعلان عن

שם פרטי: בוני		שם משפחה: תעסוק		שם באתיות לטיניות: BOONI TESEK		שם פרטי: בוני		שם משפחה: תעסוק		שם באתיות לטיניות: BOONI TESEK	
שם קודם:		שם קודם:		שם קודם:		שם קודם:		שם קודם:		שם קודם:	
תאריך לידה: 1946		תאריך לידה: 1946		תאריך לידה: 1946		תאריך לידה: 1946		תאריך לידה: 1946		תאריך לידה: 1946	
מקום לידה: ישראל		מקום לידה: ישראל		מקום לידה: ישראל		מקום לידה: ישראל		מקום לידה: ישראל		מקום לידה: ישראל	
מקום מגורים:		מקום מגורים:		מקום מגורים:		מקום מגורים:		מקום מגורים:		מקום מגורים:	
רחוב: 35		רחוב: 35		רחוב: 35		רחוב: 35		רחוב: 35		רחוב: 35	
בית: 35		בית: 35		בית: 35		בית: 35		בית: 35		בית: 35	
כניסה: 35		כניסה: 35		כניסה: 35		כניסה: 35		כניסה: 35		כניסה: 35	
דירה: 35		דירה: 35		דירה: 35		דירה: 35		דירה: 35		דירה: 35	
מיקוד: 35		מיקוד: 35		מיקוד: 35		מיקוד: 35		מיקוד: 35		מיקוד: 35	
שם האב: 35		שם האב: 35		שם האב: 35		שם האב: 35		שם האב: 35		שם האב: 35	
שם האם: 35		שם האם: 35		שם האם: 35		שם האם: 35		שם האם: 35		שם האם: 35	
שם ומען מקום העבודה:		שם ומען מקום העבודה:		שם ומען מקום העבודה:		שם ומען מקום העבודה:		שם ומען מקום העבודה:		שם ומען מקום העבודה:	
שם ומען מקום העבודה:		שם ומען מקום העבודה:		שם ומען מקום העבודה:		שם ומען מקום העבודה:		שם ומען מקום העבודה:		שם ומען מקום העבודה:	

תחנת זבולון מחוז חוף
מקום חקירת התיק
מקום التحقيق ملف

12/09/2019
תאריך
18:16
שעה
الساعة

תחנת זבולון מחוז חוף
מקום גביית העדות
מקום استلام إفادة

לידון
שם משפחה
إسم العائلة

נתן
שם פרטי
الاسم الشخصي

דרגה
الرتبة

מס' אישי
الرقم الشخصي

החוקר:

- ראיתי את הנ"ל לפני ורשמתי את הודעתו כדלקמן:
- אני הגעתי להתלונן על תקיפה מכלב, בתאריך 7.09.2019 אני ביחד עם בת זוגתי עשינו הליכה כהרגלנו
- כשעברנו במדרכה סמוך לבית רחוב **אנחנו העולם** 39 א כלב בגודל בינוני יצא מהחצר בריצה מהירה תוך שהוא נובח
- וחורק שיניים קפץ על בת הזוג שלי שאגב אנחנו מבוגרים קפץ עליה היא כמעט נפלה ואני ניסיתי להרחיק את
- הכלב בבעיטה אז הוא נשך אותי באצבע יד שמאל ירד לי דם ובינתיים הכלב ברח נכנס לחצר ולורה שגדחבית
- שמענה את הצעקות והבהלה יצאה החוצה אמרתי לסטיב שהכלב מסוכן ויצא מהחצר כשהשער היה פתוח ובנס זה נגמר
- ככה אנחנו לא אנשים צעירים וכל נפילה עשויה להיות מאוד לא טובה. הייתי זקוק לטפל בפצע אז לא לקחתי
- פרטים של בעל הכלב אבל למחרת הייתי במשרד הבריאות וקיבלתי זרקת חיסון נגד טטנוס וכמובן הכלב כרגע
- בהסגר של שבוע עד לתוצאות אם אצטרף עוד סדרה של זריקות. אני מצרף את הניירת של משרד הבריאות.
- שאלה :- האם היית זקוק לטיפול רפואי ?
- תשובה :- משרד הבריאות הפנה אותי לרופאת המשפחה והיא עשתה לי את הזריקה חוץ מזה לא קיבלתי טיפול
- רפואי לשמחתי חוץ מפולדין על הפצע זהו לא היה צריך לחבוש אפילו.
- שאלה :- האם אתה יודע להגיד לי אם יש מצלמות אבטחה במקום ?
- תשובה :- לדעתי **יש**.
- שאלה :- האם תרצה להוסיף דבר מה ?
- תשובה :- לא.

זו הודעתי שהוקראה בפניי ואושרה בחתימתי.

לאחר שקראתי בפני הנ"ל את הכתוב לעיל, הוא/היא אישר/ה בכתבמתו/ה כי הבין/ה את החשד נגדו/ה ואת תוכן האזהרה.

بعد ان قرأت المکتوب اعلاه على المذكور اعلاه صادق/صادقت بامضاءه/بامضاءها انه/انها فهم/فهمت الشبه الموجهة ضدها ومضمون التحذير

ላይ የተጻፈው እነሱ ባለበትና በፊበታቸው ካነበብኩት በኋላ፤ እሱ ወይም እሷ በምን ምክንያት እንደተጠረጠረ/ች የማስጠንቀቂያ መልእክት የተረዳው/ት መሆኑን አረጋግጧል/ጣለች።

חתימת גובה ההודעה: אמצא מתסלם האאאא
 የቃል ተቀባዩ ፊርማ

חתימת החשוד: إمضاء المشبوه/المشبوہ
የተጠራጣሪው ፊርማ

ולאחר מכן אמר/ה وبعد ذلك قال/قالت :

ከዚህ በኋላ ያለው ወይም ያለችው፤

הבנתי במה שאני חשוד. אין לי צורך בעורך דין. באותו יום בשעות אחר הצהריים אני הייתי בבית אני ישנתי על

הספא וגם אישתי נרדמה הבן הגדול היה בחדרו. אני פתאום התעוררתי למשמע צעקות של השכנים.

לורה כנסה ואמהה'יש אנשים שצועקים על הכלב ומאימים להרביץ לכלב אני הייתי המו לא הבנתי מה

קרה יצאתי החוצה הכלב היה בתצר והבן שלי לא הבנתי מה היה בתצר וראיתי שני מבוגרים איש ואישה

צועקים שהכלב שלי נשך את האיש המבוגר הוא בראה לי שיש לו באצבע דם ביקשתי סליחה ניסיתי להרגיע

ורציתי לדבר איתם והם הלכו ולא רצו לדבר הם היו כעוסים והמשיכו לצרוח והשניים נבהלו. למחרת התקשרו

אלי מהוטרינר של חיפה ואמרו לי להביא את הכלב והוא בהסגר עד יום רביעי. זה מה שהיה. אני רוצה לציין

כי הכלב צמיד בחצר סגור ואנחנו מקפידים שהוא יהיה סגור וקשור.

ש. האם הם סיפרו לך מה קרה מדיוק אך הכלב יצא מהתצר.

ת. שאלתי את **לורה ובעלה** מה קרה הם כנראה פחדו ועד היום אני לא יודע מה קרה אך הכלב יצא. אנחנו מקפידים

לסגור את השער

ש. תתאר לי את הכלב.

ת. כלב בגודל בנוני צבע חום מנוקד מנומר זנב חצי אפור חצי לבן כפות רגלים לבנות. מעורב.

ש. יש לך מה להוסיף

ת. לא. אני מצטער שזה קרה אנחנו מקפידים לשמור על הכלב שלנו.

מדינת ישראל

מספר סידורי

דף 1

08/09/2019

משרד הבריאות

תאריך אירוע

07/09/2019

10:12

דר"ח פעולות למניעת מחלת הכלבת

הנפגע

ת.ז:		טלפון:	
שם פרטי:	בוני תעסק	טלפון נוסף/מפקד:	04983
שם משפחה:		חוסן נגד כלבת בעבר:	
תאריך לידה:	1946	חוסן נגד פלצת:	לא ידוע
שם האב:		תאריך חיסון אחרון:	
מספר אישי:	0		
יחידה:			
		רחוב	מספר
		ישוב	

הפוגע

סוג בעל חיים:	כלב	נגוע בכלבת:	☐ פרט:
חיה:	בית	נשלח לבדיקה:	☐ פרט:
שמו:	ברקסי	נעדר:	☐ פרט:
תאור מדויק:	בינוני לבן שחור	חוסן נגד כלבת:	☐ תאריך אחרון:
פרטים בעלי החיה:	סמיב וונדר	חשוד בכלבת:	☐ פרט:
שייר ל:		סיבה אחרת:	☐ פרט:
טלפון:			
טלפון נוסף:			
		רחוב	מספר
		ישוב	
		חיפה	39 א

הפצעים

פגיעה:	בעור חשוף	האם ירד דם:	☒
חלק הגוף הנפגע:	כף-יד	הניתן טיפול בפצע:	☒ פרט:
מספר הפצעים:	1	מיהם וסבון	
אופי הפגיעה:	לא ידועה	מיהם	
אופי הפצעים:	שטחי	כמה זמן לאחר הנשיכה טופל הפצע:	מייד

על גב אצבע 2 כף יד שמאל פצע נקודתי

האירוע

לדבריו תוך כדי הליכה ברחוב השער של בעלי הכלב נפתח והכלב יצא החוצה, הכלב רצה לתקוף את חברתו ותוך כדי כך פגע בו, לא ראה האם הפגיעה נעשתה בשיניים או ציפורניים.

תאור נסיבות האירוע:

07/09/2019	תאריך האירוע:	ציבורי	שטח:
18:30	שעת האירוע:	מספר	רחוב
☒	התגרות:	ישוב	

הריני מצהיר/ה כי הפרטים שמסרתי לעיל הם נכונים (חתימה): בוני חעסע

החלטת ביניים

0	מס' הסגר:	נשלח להסגר:	0	שם תחנה הסגר:
☐	המתנה לתוצאות בדיקת מוח	לאחר בע"ח		תאריך הודעה לוטירנר:
	עד תאריך:	הודעה לשירותים וטירנריים:		תאריך הסגר:
	הודעה ב:	הודעה לרופא וטירנר:		תאריך שחרור:
	הופנה לקופ"ח	המלצות לטיפול נגד פלצת:	08/09/2019	תאריך החלטה:

יש להשלים פרטים של בעלי הכלב על מנת להסגירו. המקרה יועבר ללשכת הבריאות חיפה לטיפולם

הערות:

ד"ר נים עאסלי

חתימה:

הפקידה:

חתימה:

רופא המחליט:

ד"ר נים עאסלי

לשכת בריאות

שירותים וטירנרים

נא לסמן תשובה נכונה: יש / אין סימני כלבת.

חתימה:

שם רופא הוטירנר:

08/09/2019

10:13

משרד הבריאות
לשכת הבריאות- הנפתית
משרד הבריאות

לכבוד הרופא המטפל
הנדון: נשיכה על בעל חיים

מר/גב': **בוני תעסק** נושך/נושכה ביום: 07/09/2019

הננו ממליצים לבדוק אם המטופל חוסן בעבר נגד טטנוס ולחסנו במקרה הצורך.
אם המטופל קיבל בעבר סידרה שלמה של חיסונים נגד טטנוס (3 מנות חיסון או יותר)
מומלץ במקרה של פציעה מבעלי חיים לתת דחף נוסף אם עבר יותר מ- 5 שנים
מאז חיסון אחרון נגד טטנוס. במידה והמטופל לא קיבל בעבר סידרה שלמה
של החיסונים נגד טטנוס או מצב החיסונים אינו ידוע יש לשקול בנוסף למתן
חיסון גם מתן אימוגלובולין (TIG). במקרים כאלה יש להשלים בהמשך את סידרת
החיסונים בחיסון נגד טטנוס מסוג DTP או DT או dT בהתאם לגיל של המטופל.

בכבוד רב
ד"ר נים טאטלי
שכת בריאות
רופא לשכה

1

ישראל

משטרת

מס' המסמך בתיק: ג'

מזכר

אל:	וטרינר	חיפה	תאריך:	15/09/2019
מאת:	נתן לידוך	ר.ב נגד	יחידה: תחנת זבולון מחוז חוף	
הנדון:	נשיכת כלב	שם	דרגה	מס תיק: פ.א. 2019 / מס תיק מסוף:
		מ.א.		

סימובין: ביחידתנו מנהלת חקירה בגין נשיכת כלב ברחוב אנוחנו העולם **חיפה** בתאריך 7.9.19
הננשך בשם **בוני תעסק** אבקש פרטים על בעל הכלב ואם יש כרטיס כלב אבקש לשלוח לפקס 076

כרטיס כלב כללי

פרטי הבעלים

סטיב וונדר	024681012	13.5.1950		
שם הבעלים	מס ת"ז	תאריך לידה	טלפון 1	ס' פון 2
אנחנו העולם	39	חיפה		
כתובת	מס בית	יישוב	מיקוד	

פרטי הכלב

ברקסי	כלב	מעורב	לבן, חום, מנומר	זכר	לא	1
שם בע"ח	סוג	גזע	צבע	מין	עיקור	סטטוס
22/01/2019	ל-י		22/01/2019		01/10/2018	ל-י
תל פתיחה	תל	שבב	תל סומון	תל לידה	תל	תל

חיסונים

תלבוט

תאריך	מחסי	מס חיסון	תאריך	סוג	תלבוט
22/01/2019	32		08/09/2019	נשיכה	

ד"ר דולימל
השרות חוטרינגרי
עיריית חיפה

לקראת מפגש הסימולציות: הקייס הפילי

כתב האישום

תמצית כתב האישום:

הנפגע ננשך על ידי כלב בבעלות הנאשם, עת נפתח שער ביתו של הנאשם. הכלב הינו כלב נחיה. אשת הנפגע הפרידה בין הכלב לבין הנפגע.

יש ללמוד את כתב האישום כדי להתכונן למפגש הסימולציות בחקירת עדים ובסיכומים של התיק.

התרגיל - מספר הבהרות ודגשים

הקייס עצמו – דמיוני אך נשען ומבוסס על עובדות מקוריות.
שמות המעורבים בדויים, על מנת שלא לחשוף את זהותם.
אין לעשות בשום פנים ואופן שימוש בתכנים אלה, אלא למטרת הקורס בלבד.

נקודות שכדאי להתייחס אליהן: לפי פרק העובדות בכתב האישום

- האם יש רלוונטיות לכך שהנאשם כבד ראייה?
- מה סוג הכלב? האם הוא גזע תוקפני?
- מה היו האמצעים שנקט הנאשם כדי למנוע את בריחת הכלב?
- לאיזו מטרה יצא הכלב?
- כיצד ארעה הנשיכה?
- מה הייתה תרומתם של הנפגעים והאם יש לכך רלוונטיות?
- האם החוק או התקנות מחייבות בעל כלב לנקוט באמצעים מיוחדים – רצועה, מחסום פה?
- האם בעל הכלב נקט באמצעים אלה?

עיקרי העדות

1. מינה שכונתי: אשת הנפגע
2. בוני תעסק: הנפגע
3. סטיב וונדר: הנאשם, בעל הכלב
4. לורה, עדת ראייה
5. השוטר: נתן לי דו"ח

**במפגש הסימולציות השחקנים יגלמו את הדמויות הבאות:
אשת הנפגע, הנאשם והשוטר. יש להיערך לחקירתם בלבד.**

קורס ליטיגציה מעשית – מחזור מרץ-אפריל 2022

העדויות בקיים הפלילי: נקודות

שם העד	הדמות	שם שחקן	
מינה שכונתי	אשת הנפגע	אמונה צבי לשם	תזונאית במקצועה, סביבות גיל 60. ראתה על הכלב קולר שחור. השער היה כחול. <u>באיזה אופן יצא מהחצר?</u> השער היה מעט פתוח, קפץ החוצה ויצא מהחצר. היו עבודות בניה בחצר ממול, והמדרכה לא הייתה נגישה.
בוני תעסק	הנפגע	רפי קלמר	בן זוגה של מינה. מהנדס במקצועו, סביבות גיל 60. אצבע index יד ימין היא האצבע שנפגעה.
סטיב וונדר	בעל הכלב	רפי קלמר	כבד ראייה. הכלב הוא כלב נחיה.
נתן לידוח	השוטר	רפי קלמר	המצלמה מתאפסת כל 48 שעות (אם לא מורידים את ההקלטה).
לורה טוב	עדת ראיה	אמונה צבי לשם	אמריקאית.

[illegible]

דוגמה להתנהלות בחקירה נגדית

מה מטרות החקירה?

- א. להוכיח שלא היה בסיס לחקירה.
- ב. להוכיח אכיפה בררנית.
- ג. להראות מחדלים בחקירה.

ובנוסף שיהוי בהגשת כתב האישום + מה גרם לפתיחת התיק והגשת כ"א

דוגמה לשאלון תחקור עד

שלום, אני עו"ד XXXX ואני מייצג את הגב' XXXX.

מיהו, ואיך התנהלו החקירות:

1. מה תפקידך?
2. כמה שנים אתה בתפקיד?
3. האם דיברת עם מישהו על העדות שלך היום?
4. האם עברת ריענון?
5. מהן הגדרות התפקיד שלך בתיק הנדון?
6. מה היו הפעולות שביצעת במסגרת החקירה בתיק?
7. האם אתה היית החוקר הראשי בתיק?
8. התיק היה מלווה פרקליטות מהרגע הראשון?
9. מי הכתיב את השאלות לחוקרים האחרים בחקירות?
10. מי הכתיב לך?
11. תאשר לי שהחקירה בתיק הנדון החלה בשנת 2016, הנאשמת שיתפה פעולה ומסרה גרסתה ומרבית העדויות נגבו באותה שנה.
12. אני מציג לך את כתב האישום נגד הנאשמת, הרי אנחנו יודעים שכתב האישום מייחס לנאשמת עבירות לשנות המס 2009-2016.
13. מי הנחה את התיק הנדון?

14. תלווה אותי בשלבי החקירה, איך החקירה בתיק התקדמה מתלונה של
XXXX בתאריך 00.00.16 על קבלת דבר במרמה והתחזות לאדם אחר,

לעבירות בתיק שלנו היום?

15. מי הנחה את התיק?

16. מה היו מועדי החקירה בתיק?

17. מתי החלה החקירה בתיק?

18. מתי התיק הועבר לפרקליטות?

19. באיזה מהפרוטוקולים נציגי הפרקליטות היו?

20. האם היו חקירות סמויות? מה מועדי החקירות הסמויות בתיק?

21. מה מועדי החקירות הגלויות בתיק?

22. מי נתן ההנחיה לחקירות?

23. בתיק היו מספר חוקרים, מי הנחה את החוקרים?

24. מי כתב את שאלות לחוקרים?

[illegible]

ליטיגציה אזרחית

חלק א': הכנת התיק לשמיעתו ואומנות שיכנוע ביהמ"ש

עו"ד יעקב אבימור

במשרד: 03-5616122 | avimor@baalaw.co.il

baalaw.co.il

נושא התיק לדוגמא

- ❑ **התובע** הגיש תביעתו בטענה **שלא נמנע ממנו אירוע לב**, שיכול היה להימנע לו רופאת המשפחה היתה מתייחסת כיאות לטענותיו. לטענתו, רופאת המשפחה התרשלה בכך שהתעלמה מתלונותיו ומהסימפטומים המאפיינים מחלה לבבית בכלל ואירוע לב בפרט. את תביעתו הוא סמך בעיקר על טענתו שקיים נזק ראייתי, כיוון שלטענתו הרישומים ברשומה הרפואית לקויים וחסרים.
- ❑ **טענת הנתבעת לעניין האחריות** היתה בעיקרה כי התובע היה מטופל שאינו משתף פעולה עם המלצות רופאיו; כי רופאת המשפחה הפצירה בו פעמים רבות להפסיק לעשן; כי שלחה אותו לבדיקות רבות אך התובע לא תמיד פנה לביצוען ו/או לא חזר אליה עם תוצאותיהן.
- ❑ **טענת הנתבעת לעניין הקשר הסיבתי** היו כי גם ולו היה התובע מקבל טיפול להורדת כולסטרול, ישנה הסתברות גבוהה שהתקף הלב היה מתפתח בכל מקרה וכן כי עצם העישון של התובע היווה את הסיכון המשמעותי ביותר למחלת לב. הרבה יותר מאשר רמות הכולסטרול הגבוהות, גם באנשים המטופלים תרופתית בתרופות המפחיתות סיכון למחלות לב.

לימוד הפלוגתאות

- מהן הפלוגתאות - המשפטיות והעובדתיות - על פי כתבי הטענות ועל פי חוות הדעת.
- התייחסות גם לפלוגתאות שעולות מלימוד החומר, אף שאינן עולות מכתבי הטענות וחוות הדעת.

בדוגמה שלנו:

1. עד היכן מגעת אחריותו המקצועית של רופא לבריאותו של מטופל;
2. מהי משמעות אחריות המטופל (יחסי הדדיות / אשם תורם);
3. הנטל על התובע להוכיח את תביעתו. האם בהינתן ליקויים ברשומה רפואית עובר הנטל לנתבע;
4. הנטל על הנתבע לגרום לכך שבית המשפט יקבע שהרשומה משקפת את הטיפול שניתן;

לימוד הפלוגתאות - המשך

- ✓ בהתאם ללימוד הפלוגתאות שבתיק, יש להחליט **אילו ראיות ואילו עדים** נרצה להביא בתיק (מומחים, עדים עובדתיים, תיק מוצגים - הרשומה ראייה לכאורה לאמיתות התוכן).
- ✓ אם הוחלט שיש צורך **בעדים עובדתיים**, יש להחליט מיהם העדים המתאימים ולהגיש **תצהירי עדות ראשית**, הן לצורך הגשת הרשומה המוסדית והן לצורך פירוט העובדות.

הכנת תצהירי עדות ראשית ו/או חוות דעת מומחה

- ❑ יש לבסס ככל שניתן את הטענות העובדתיות בתמיכה של ראיות נוספות ככל שהן קיימות, בין בתיק הרפואי ובין באופן אחר (על ידי הבאת עדים וכו').
- ❑ **חוות דעת מומחה:** יש להעביר למומחה באופן מסודר את כל החומר הרפואי וגרסת הצדדים. ככל שמדובר בחוות דעת מטעם הנתבע, יש להעביר אל המומחה את חוות דעת התביעה שאליהן הוא מתבקש להתייחס.

הכנת העדים לפני החקירה בבית המשפט

- ✓ חוות הדעת, כמו גם תצהירי עדות ראשית, ניתנות זמן רב לפני מועד החקירה בביהמ"ש, ולכן יש להכין את העדים בטרם החקירה.
- ✓ יש לעמת את העדים אל מול התצהירים, תצהירי התשובות לשאלונים שהם נתנו, הפרטים הנוספים שניתנו וכן הרשומה המוסדית ו/או הראיות הנוספות.
- ✓ אין להדריך את העד, אך יש לרענן את זכרונו.

הכנת העדים לפני החקירה בבית המשפט - המשך

בהתייחס לעדות עדים מומחים - יש לרענן את זכרונם של המומחים בכל מה שקשור לאסמכתאות הרפואיות או אחרות שהם צירפו לחוות הדעת וכן בפרטי התיק והראיות שבו.

הכנת החקירה

כאשר המדובר בהגשת רשומה רפואית: התובע יצרף את החומר שברשותו וכאשר הנתבע יגיש את הרשומה המוסדית מטעמו על פי הקבוע בסעיף 36 לפקודת הראיות, הוא יהיה זכאי לפעול לפי סעיף 36(ד) לפקודת הראיות.

יש לקבוע את מטרות החקירה ובהתאם, להכין את החקירה בעדיפות בכתב.

במסגרת השאלות על החוקר לציין לעצמו הפניות ואסמכתאות שהוא יבקש את התייחסות העדים להן.

יש לצאת מנקודת ההנחה שהעד הנחקר יהיה מוכן לחקירה על תצהירו ו/או על חוות דעתו ולכן, יש להפעיל מחשבה ותחכום בטקטיקה של החקירה.

בהתייחס לאישיותו של העד הנחקר, יש לקבוע את מהלך החקירה - האם על דרך "החוקר הטוב" או האם על דרך "החוקר הרע" או שילוב של השניים.

דע את השופט -

1. אורך החקירה.

2. אין להאריך בנקודות שמוצו ויש להתמקד בניסיון להביא בפני השופט את הנקודות החשובות ולא למצות את סבלנותו וסובלנותו של השופט.

מבנה החקירה

חקירת מומחה רפואי / מומחה בתחום אחר:

יש להתייחס למומחיות העד וניסיונו ולסמכותו המקצועית לתת חוות דעת בנושא שבנדון.
יש להיות מצוידיים בקביעות של בית המשפט המתייחסות לעד המומחה, כמו גם בחוות דעת אחרות שנתן המומחה.
בהינתן שהמומחה יבקש להגן על קביעותיו בחוות דעתו, יש לבצע חקירה מתוחכמת.
המגמה צריכה להיות שהמומחה הוא מגמתי וככל שמדובר במומחים של התביעה, יש לעשות ניסיון להוכיח שהמומחה נעזר בידיעת התוצאה ובחכמה שבדיעבד.

מבנה החקירה - המשך

חקירת עדים עובדתיים:

עימות עדים עובדתיים עם תצהיריהם או עם חקירתם הנגדית צריך להיעשות תוך הבאת סתירות בגרסותיהם כפי שעולות מהראיות האחרות ו/או תצהירי התשובות לשאלונים ו/או מענה שניתן לפרטים נוספים.

תצהירי עדות ראשית בדוגמא שלפנינו

מטעם התביעה - נטען כי רופאת המשפחה לא היתה מעודכנת בידע רפואי רלוונטי לכאבים בבית החזה המתרחשים אצל אדם בגילו. הוא טען כי הרופאה אמרה לו כי הוא אדם בריא ואין לו כל צורך בטיפול או במעקב. את תביעתו הוא סמך בעיקר על טענתו כי הרישומים הרפואיים אינם אמינים, בהיותם לקויים וחסרים.

מטעם ההגנה - נטען בתצהיר רופאת המשפחה, שהרופאה ביצעה מעקב רפואי סביר ומאידך, שהיה זה התובע שלא שיתף פעולה עם הנחיות והמלצות הרופא, שהיתה רופאת המשפחה של התובע. בתצהירה פורטו ביקורי התובע אצלה בהתאם לרשומה הרפואית, אשר הצביעו על כך שהתובע היה מטופל שלא שיתף פעולה.

חקירות המומחים - בדוגמא שלפנינו

למומחים מטעם התביעה -

- האם נכון כי כל חוות הדעת שנתת לבית המשפט היו מטעם התביעה?
- למומחה ברפואה פנימית- האם נכון כי לא סיימת את התמחות בקרדיולוגיה כי לא ניגשת לבחינת הסיום של ההתמחות?
- המומחה ברפואה פנימית- נשאל על העובדה שלא כתב את מלוא האנמנזה של התובע בחוות דעתו (השמיט למשל את העובדה שמדובר במעשן כבד), כאשר הוא מלין על התנהלותה של רופאת המשפחה שרישומיה לקויים וחסרים.
- המומחה ברפואה פנימית- נשאל בנוגע למשמעות תוצאות בדיקות הלב שנערכו לתובע, על מנת להראות שיש להעדיף את חוות דעתו של מומחה הנתבעת בתחום הקרדיולוגיה.
- המומחה בתחום הקרדיולוגיה- נשאלו שאלות הנוגעות לעובדת היותו עובד במסגרת הרפואה הציבורית ולא בקהילה, זאת על מנת שבית המשפט יעדיף את חוות דעתו של הקרדיולוג מטעם הנתבעת, אשר עובד במסגרת הקהילה.

שמיעת העדים

כשמדובר בעד עובדתי - יש להתנגד לכל עדות שמועה / סברה / שאלה שבמומחיות (חריג: הלכת פס"ד זלצמן, ע"א 1225/11).

יש לשים לב שכל המסמכים שמציג ב"כ הצד שכנגד נכללו במסגרת גילוי המסמכים והוגשו לבית המשפט במסגרת תיק המוצגים, שאם לא כן, יש להתנגד להצגתם.
יש להתנגד לכל שאלה שיש בה משום הרחבת חזית או שינוי חזית התביעה.

דוגמאות מהחקירה במקרה שלפנינו

מחקירתו של התובע עלה: כי התובע ידע על נזק העישון והודה בכך בחקירתו; כי רופאת המשפחה הפצירה בו פעמים רבות להפסיק לעשן אך הוא לא הפסיק; כי גם לאחר התקף שעבר (האירוע נשוא התביעה) הוא המשיך לעשן. לאור כל אלה, הוכח כי הוא מטופל שאינו משתף פעולה.

מחקירתה של רופאת המשפחה עלה: כי היא שלחה את התובע לבירורים רפואיים בהתאם לתלונותיו; כי מספר פעמים היא אמרה לתובע לשוב אליה לביקורת לאחר מתן טיפול תרופתי, אך הוא לא שב; כי מאחר שהתובע לא ביצע מספר בדיקות לבביות אליהן הופנה, לא היתה סיבה להפנותו לקרדיולוג (אחת מטענות התביעה).

שאלות?

חלק ב':

אומנות השכנוע בבית המשפט - כתיבה ו/או השמעת סיכומים בעל פה

הכנה לכתיבת הסיכומים

כאשר המדובר בנתבע:

בדיקה מדוקדקת של חובת השכנוע המוטלת על הנתבע החל מהאחריות וכלה בקשר הסיבתי.

✓ לאחר ביצוע הבדיקות, קביעה מהן נקודות

החולשה ומהן נקודות החוזק כפי שהן משתקפות משמיעת הראיות שבתיק.

✓ בסיום הביורר, בדיקה חוזרת של כתבי הטענות

והפלוגתאות מטעם כל צד.

✓ מעבר דקדקני על פרוטוקול הדיון והראיות שבתיק.

✓ התייחסות להערות בית המשפט כפי שניתנו לאורך החקירות.

✓ ביצוע של הערכת משקל הראיות כפי שהן באו לידי ביטוי בין כותלי בית המשפט.

כאשר המדובר בתובע:

בדיקה מדוקדקת של חובת השכנוע המוטלת על התובע החל מהאחריות וכלה בקשר הסיבתי.

דע את השופט ואת המערכת

✓ את ההדגשים בסיכומים ובטיעונים יש לעשות במתאם לידוע על השופט ופסיקותיו.

✓ בהינתן הסיוע המצומצם יחסית שיש לשופטים (עוזרים משפטיים, ספריות וכו') על הסיכומים להיות ממוקדים ובהירים באופן שהשופט יוכל להתייחס אליהם בפשטות יחסית.

□ סיכומים מפורטים מדי או ארוכים מדי יש בהם סכנה שהדבר יוציא את השופט מהמיקוד המחשבתי לטענות החשובות למסכם ולכן, על הסיכומים להיות בהירים, ממוקדים עם הפניות למוצגי בית המשפט כמו גם לעמודי הפרוטוקול הרלוונטיים.

✓ מבנה הסיכומים חייב להיות כזה שיעלה את הטיעונים המשמעותיים יותר בתחילת הסיכומים והטיעונים הנוספים בהמשך.

פרק המבוא

- ✓ תפקידו של **פרק המבוא** הוא להציג בפני בית המשפט **באופן ממוקד** את **הנושאים שבמחלוקת והטענות המרכזיות**. אופן זה של הצגת הדברים במבוא, יאפשר לשופט להכריע בפלוגתאות הנדרשות ולא להיגרר לשאלות שאינן חיוניות להכרעה או שאלות שיש בידן כדי למסך את הטענות המרכזיות.
- **תמצות הנושאים** שבמחלוקת בפרק המבוא יעזור לשופט להבין באיזו 'זירה' הוא נמצא, כך שכאשר הוא יגיע לגוף הסיכומים שם יפורטו הטענות בהרחבה, יהיו בידו הכלים להתייחס לטענות לגופן.

מבוא לסיכומים - דוגמא

במקרה שלפנינו בדוגמה המצורפת, במבוא הודגשה טענת הנתבעת כי התובע היה אדם שלא שיתף פעולה עם רופאת המשפחה שלו ולא שעה להמלצותיה ולאחר מעשה, מפנה אצבע מאשימה כלפי המערכת הרפואית. בכך הודגשה טענתה העיקרית של הנתבעת כי רק התובע אשם בנזק שהתרחש לו.

טענות מקדמיות

לעיתים דיון בטענות מקדמיות של כל צד יכול לייתר את הצורך של בית המשפט להכריע. **הטענות המקדמיות יכולות להתייחס לבסיס כל התביעה והדבר יכול להביא לדחייתה או למחיקתה על הסף** (כגון טענת התיישנות או העדר עילה) ולעיתים יאפשר לבית המשפט להכריע בשאלות מקדמיות המתייחסות לחלק מטענות כל צד, למשל העדר יריבות בין חלק מהצדדים.

✓ לכן, במקרים בהם ישנן טענות מקדמיות, חשוב להדגישן בפתח הסיכומים.

הצגת העובדות

- ☐ קביעת העובדות על ידי בית המשפט הינה מהלך מורכב ולכן, על מנת שלבית המשפט תהיה תמונה בהירה ואמינה המבוססת על הראיות שהוגשו לתיק והעדויות שנשמעו בתיק, יש לסייע לו בכך שהצגת העובדות תעשה בצורה **מדויקת, כרונולוגית ואמינה**.
- ☐ לאחר שהעובדות מוצגות באופן שכזה על ידי אותו צד, יש מקום להתייחס לאותן עובדות אשר הוצגו **באופן שגוי על ידי הצד שכנגד**.
- ☐ הצגת העובדות נעשית על מנת להקל על השופט בהבנת השתלשלות העניינים הרלוונטית והחשובה להכרעתו בנושאים השנויים במחלוקת בתיק. באופן זה, יש לשים לב שהמדובר **בתמצית העובדות הרלוונטיות** למקרה על מנת שלא להעמיס על השופט.

הצגת העובדות - המשך

- ✓ בהצגת העובדות, יש לשים לב שהעובדות המוצגות אינן מוטות ממסקנות. בית המשפט אינו רואה בעין יפה עובדות המוצגות בצורה מוטית ולפיכך, יש להיצמד לעובדות כפי שהן עולות מהמסמכים / הרשומות הרפואיות.
- ✓ במקרים בהם לא ניתן להימנע מהצגת העובדות באופן המבוסס על מסקנות (כגון בהיעדר רישומים), יש להבחין בין עובדות העולות מהרשומות / מהמסמכים לבין עובדות המתבססות על מסקנות העולות מחקירות העדים למשל ולרשום זאת.
- ✓ במסגרת פירוט העובדות, כדאי לתת הפניות לתיק המוצגים ו/או לפרוטוקול החקירות, על מנת להקל על השופט במציאת אסמכתאות לכתוב.
- **בדוגמא שלנו:** בהצגת העובדות, נפרשו בפני בית המשפט ביקורי התובע במסגרת הקופה המצביעים על כך שהתובע נשלח לכל הבדיקות הנדרשות, אך לא פנה לביצוען.

ניתוח חוות דעת מומחי הצדדים דיון בשאלת האחריות והקשר הסיבתי

צק ליסט

- יש להזמין את בית המשפט להעדיף את העד המומחה של התובע / הנתבע.
- יש להפנות את בית המשפט לנקודות מחקירתו המורות על אמינות ו/או על היעדר אמינות העד.
- במסגרת הטענות המתייחסים למקצועיות ולאמינות העד, יש להביא בפני בית המשפט אותם מקרים שבמסגרת החקירות, העד המומחה חצה את תחומי מומחיותו או שלא עמד אחר חוות דעתו או שהאסמכתאות שהביא לא תמכו כלל בטיעוניו, הכל במטרה שבית המשפט יעדיף את עדותו של העד המומחה של התובע / הנתבע.
- יש להימנע ככל שניתן מלחזור על טענות הצד השני ו/או העד המומחה מטעם הצד השני ורק בשלב השני להתייחס לעדות העד המומחה של הצד השני, שכן על ידי החזרה על הטענות, הדבר נותן משנה תוקף לטענות אלה ולכן יש להצטמצם פוזיטיבית לטענות העד המומחה מטעם התובע / הנתבע.
- יש לאפשר לבית המשפט לקבוע שחוות הדעת של המומחה, אם מטעם התביעה ואם מטעם ההגנה, מוכיחה בהסתברות של מעל 50% את טיעוניו, בין באחריות ובין בקשר הסיבתי וההפך.

בדוגמא שלנו

- ❑ הוצגה הטענה כי המומחה מטעם התביעה עבד במסגרת הרפואה הציבורית בבתי חולים בלבד ולא התנסה ברפואת הקהילה (כאשר כל הטענות בתיק היו כנגד רופאת הקהילה).
- ❑ לפיכך, נרשם כי יש להעדיף את חוות דעתו של מומחה הנתבעת, שהנו בעל ידע וניסיון רלוונטיים לאבחון מחלות בקהילה בשנים הרלוונטיות למקרה נשוא התביעה, אל מול הידע התיאורטי של מומחה התביעה בתחומים אלה.

ניתוח עדויות ויישום הלכות משפטיות

- ✓ לאחר שהוקמה התשתית העובדתית, ניתן לנתח את העדויות על בסיס אותה תשתית ביחד עם התייחסות לאמינות ומהימנות העדים או המומחים או המסמכים.
- ✓ בשלב שני ועל בסיס אותה תשתית, יש להביא בפני בית המשפט את ההלכות המתחייבות מאותה תשתית לרבות שאלת הנטלים ופסיקות בית המשפט במקרים דומים. בכך ניתן יהיה לבסס קודם כל את שאלת האחריות ולאחר מכן את שאלת הקשר הסיבתי.
- ✓ במסגרת פרק זה, כדאי להציג את הניתוח והמסקנות תוך הצגת שאלות מנחות, שהן השאלות שבמחלוקת בהן בית המשפט יצטרך להכריע בסופו של יום (אלו אותן שאלות שהוצגו בפרק המבוא).
- ✓ יש ליישם את ניתוח חוות הדעת שנעשה בפרק הקודם וכן את העדויות שנשמעו במהלך החקירות על ההלכות המשפטיות הקיימות ולהעלות את המסקנות העולות מניתוח זה - כי יש לקבל / לדחות את התביעה.

בדוגמא שלנו

השאלות שהוצגו בפרק זה היו:

- ☐ האם הטיפול שניתן לתובע במרפאת קופת החולים במסגרת פרקי הזמן הרלוונטיים לתביעה, היה טיפול סביר?
- ☐ האם היה על רופאת המשפחה להפנות את התובע לאיזושהי בדיקה ו/או לאיזושהי רופא כזה או אחר, אליו היא לא הפנתה?
- ☐ האם מתפקידו של הרופא 'לרדוף' אחר המטופל וזאת על מנת שבסופו של יום הוא יבצע את הטיפול הנדרש? ואם כן, מהם הגבולות?
- ☐ האם קיימת אחריות ו/או האם קיים קשר סיבתי בין המעשים ו/או המחדלים שיוחסו לרופאה לבין מצבו של התובע כיום?
- ☐ התייחסות לחוות הדעת מטעם התובע אל מול חוות הדעת מטעם הנתבעת.

בדוגמא שלנו - המשך

- ☐ בהמשך הפרק, הוצגו השאלות שלעיל ככותרות והתשובות שהוצגו היו תוך פירוט עדויות העדים העובדתיים ועדויות המומחים, אשר הביאו למסקנות כי:
- ☐ רופאת המשפחה פעלה כנדרש באופן התנהלותה מול התובע;
- ☐ התובע לא שיתף פעולה עם המלצות הרופאה ולא פנה לביצוע הבדיקות אליהן נשלח;
- ☐ לא היה על רופאת המשפחה להפנות לכל בדיקה נוספת, מעבר לאלו אליהן הפנתה.

טענות בדבר קשר סיבתי / ניתוק קשר סיבתי בדוגמא שלנו

- בהמשך, הוצגו הטענות מדוע השאלות שלעיל ככותרות והתשובות שהוצגו היו תוך פירוט עדויות העדים העובדתיים ועדויות המומחים, אשר הביאו למסקנות כי:
- גם ולו היה התובע מקבל טיפול להורדת כולסטרול, ישנה הסתברות גבוהה שהתקף הלב היה מתפתח בכל מקרה;
- עצם העישון של התובע היווה את הסיכון המשמעותי ביותר למחלת לב. הרבה יותר מאשר רמות הכולסטרול הגבוהות, גם באנשים המטופלים תרופתית בתרופות המפחיתות סיכון למחלות לב;
- היות התובע מטופל שאינו משתף פעולה (אי הפסקת עישון עד התקף הלב והמשך עישון גם לאחר התקף הלב, הימנעות מביצוע כל הבדיקות אליהן הופנה, אי ביצוע דיאטה להורדת שומני הדם כפי שהומלץ לו, הפסקת מעקב מרפאה בתחילה) מנתק כל קשר סיבתי.

תרומת אחריות לתובע (טענת הנתבע)

- ✓ ישנם מקרים בהם לתובע תרומת אחריות לנזק שנגרם לו, אם במעשה ואם במחדל.
- ✓ במקרים כאלה, כדאי להוסיף פרק זה ובו התייחסות להתנהלותו של התובע אשר תרמה למצבו לגביו הוא טוען כיום. לעיתים תרומת האחריות מגעת כדי הפסקת קשר סיבתי.

במקרה שלנו:

המדובר היה בתביעה עקב אירוע לבבי, שלטענת התובע יכול היה להימנע לו היה ניתן לו טיפול ראוי על ידי רופאת המשפחה שלו. בפרק "תרומת האחריות של התובע" נרשם כי התובע לא מילא אחר הוראות רופאיו, לא מקפיד על דיאטה דלת שומן, לא ביצע את כל הבדיקות אליהן הופנה, נמנע מלערוך מעקב קפדני של לחץ דם וכולסטרול, סירב להתפנות לבית החולים על אף המלצות הצוות הרפואי ולא הפסיק לעשן גם ולאחר ניתוח מעקפים, הגם שהפסקת העישון הנה תנאי להצטרפותו לתכנית שיקום. הוצגו דברי העדים בחקירותיהם מהם עלה כי לתובע הומלץ מספר פעמים להפסיק לעשן, אך הוא לא שעה להמלצות.

טיעונים משפטיים

הלכת פאתח (ע"א 231/84 קופ"ח נ' פאתח) אובדן סיכויי החלמה - באותו המקרה הוכחו מעל 50% יסודות ההתרשלות באי אבחון ואי מתן טיפול במועד וכן הוכח קיומו של הנזק (קרי, אי החלמה) ואולם הוכח כי סיכויי ההחלמה מראש היו 30% בלבד. בית המשפט קבע כי יש לפצות את התובע באופן יחסי לסיכויי ההחלמה שאבדו כלומר, 30% מהנזק. נקבע כי הנזק הוא באובדן סיכויי ההחלמה ואלה הוכחו בהסתברות שמעל 50%.

טיעונים משפטיים- המשך

בדוגמא שלנו: נעשה שימוש בהלכה זו במסגרת הסיכומים וטענו כי: גם ולו ייקבע על ידי בית המשפט כי הנתבעת התרשלה בטיפול שנתנה לתובע הרי שבהינתן ההיסטוריה המשפחתית של התובע, עודף משקל קל, היותו מעשן כבד ולנוכח העובדה שאינו מבצע בדיקות, אינו מנהל מעקב סביר והיותו מטופל שאינו משתף פעולה, הרי שיש להחיל את הלכת פאתח ולחייב את הנתבעת אך ורק בגין אובדן סיכויי ההחלמה שנגרם עקב רשלנות הנתבעת, וזאת לפי מבחן עודף ההסתברויות או לפי אומדן.

הלכת דנינו (ע"א 3900/14 ל.ד. נ' המרכז הרפואי הלל יפה ומשרד הבריאות) - נקבע כי פגיעה בסיכויי החלמה בהסתברות של מעל 50% תוביל לפיצוי מלא ולא לפיצוי יחסי בלבד.

התייחסות לטיעוני הצד שכנגד

- ההתייחסות לטיעוני הצד שכנגד תעשה רק לאחר שקודם כל נפרשו בפני בית המשפט הטיעונים הפוזיטיביים שלנו. ההתייחסות צריכה להיות התייחסות נקודתית המזימה את טענות הצד שמנגד וללא התפלמסות עם טיעוניו, באופן שיקשה על השופט להתמקד בפלוגתאות האמיתיות בתיק.
- יש לתמוך את הטיעונים באסמכתאות מהפסיקה הרלוונטית.
- ככלל, יש להדגיש תחילה את נקודות החוזק שעלו במסגרת הראיות בתיק ולהימנע מלהתפלמס עם טיעוני ההגנה באופן שלא יאפשר לבית המשפט להתמקד בפלוגתאות האמיתיות שבתיק. ההתייחסות לטענות ההגנה צריכה להיעשות באופן מובנה לאחר שהוצגו בצורה בהירה טענות התביעה.

בדוגמא שלנו:

בסיכומים מטעמנו בהתייחס לטיעוני הצד שכנגד, התייחסנו לטיעונים השגויים המרכזיים שהעלה התובע בסיכומיו - באשר לטיעוניו בשאלת הנזק ובאשר לטיעוניו לגבי היעלמות מסמכים / זיוף הרשומה הרפואית.

התייחסות לשאלת הנזק

יש לפרט את ראשי הנזק, עם פירוט הסכומים בצירוף אסמכתאות מתאימות מעדויות המומחים וכדאי גם להתבסס על פסיקות במקרים דומים.

סיכום

סיכום קצר אשר יחזיר את בית המשפט לאשר נטען במבוא ויבהיר, לאור הניתוח שנערך במסגרת הסיכומים, מדוע יש לקבל / לדחות את התביעה.

עריכת סיכומים בעל פה על בסיס העקרונות לעריכת סיכומים שפורטו

- ✓ בהינתן האפשרות שבית המשפט יפנה שאלות תוך כדי השמעת הסיכומים:
- ✓ מומלץ לערוך טבלה של ההשתלשלות העובדתית עם הפניות לראיות ולפרוטוקול.
- ✓ מומלץ לערוך רשימת אסמכתאות משפטיות במיוחד לגבי אותן אסמכתאות שתומכות בטיעונים המשפטיים, תוך הפרדה בין אחריות, קשר סיבתי ונזק.
- ✓ מומלץ לערוך תמצית של הסיכומים, שכן לעיתים השופטים מאפשרים הגשת תמצית הטיעונים שנשמעו בעל פה לתיק בית המשפט.

Yaakov Avimor
Oren Shadmy
Lea Kahat-Kelner
Merav Ginio-Haber*
Shelly Avimor-Brosh*
Sharon Dalman-Kraus*
Rita Shvats
Hadar Edri
Adi Rakovsky
Aviran cohen

*Salaried Partner

Avimor-Shadmy
Advocates

www.baalaw.co.il

יעקב אבימור
אורן שדמי
לאה קהת-קלנר
מירב ג'יניו-הבר*
שלי אבימור-ברוש*
שרון דלמן-קראוס*
ריטה שבץ
הדר אדרי
עדי רקובסקי
אבירן כהן
*שותף

מבנה הסיכומים

(1) מבוא :

תפקידו של פרק המבוא הוא להציג בפני בית המשפט באופן ממוקד את הנושאים שבמחלוקת והטענות המרכזיות של כל צד. אופן זה של הצגה של הדברים במבוא, יאפשר לשופט להכריע בפלוגתאות הנדרשות ולא להיגרר לשאלות שאינן חיוניות להכרעה או שאלות שיש בידן כדי למסך את הטענות המרכזיות.

(2) טענות מקדמיות :

לעיתים דיון בטענות מקדמיות של כל צד יכול לייתר את הצורך של בית המשפט להכריע. הטענות המקדמיות יכולות להתייחס לבסיס כל התביעה והדבר יכול להביא לדחייתה או למחיקתה על הסף (כגון טענת התיישנות או העדר עילה) ולעיתים יאפשר לבית המשפט להכריע בשאלות מקדמיות המתייחסות לחלק מטענות כל צד, למשל העדר יריבות בין חלק מהצדדים.

(3) הצגת העובדות :

קביעת העובדות על ידי בית המשפט הינה מהלך מורכב ולכן, על מנת שלבית המשפט תהיה תמונה בהירה ואמינה המבוססת על הראיות שהוגשו לתיק והעדויות שנשמעו בתיק, יש לסייע לו בכך שהצגת העובדות תעשה בצורה מדויקת, כרונולוגית ואמינה. לאחר שהעובדות מוצגות באופן שכזה על ידי אותו צד, יש מקום להתייחס לאותן עובדות אשר הוצגו באופן שגוי על ידי הצד שכנגד.

(4) ניתוח עדויות ויישום הלכות משפטיות :

לאחר שהוקמה התשתית העובדתית, ניתן לנתח את העדויות על בסיס אותה תשתית ביחד עם התייחסות לאמינות ומהימנות העדים או המומחים או המסמכים. בשלב שני ועל בסיס אותה תשתית, יש להביא בפני בית המשפט את ההלכות המתחייבות מאותה תשתית לרבות שאלת הנטלים ופסיקות בית המשפט במקרים דומים. בכך ניתן יהיה לבסס קודם כל את שאלת האחריות ולאחר מכן את שאלת הקשר הסיבתי.

Jerusalem
8 Hartum st., Har Hotsvim, P.O.Box 45223, Jerusalem 9777508
Tel. 972(0)2 5322277 | Fax. 972(0)2 5328770

Tel-Aviv
58 Harakevet St., P.O.Box 746, Tel Aviv 6100701
Tel. 972(0)3 5616122 | Fax. 972(0)3 5616126

ירושלים
הרטום 8, הר חוצבים, ת.ד. 45223, י-ם 9777508
טל. 02-5322277 | פקס. 02-5328770 | e-mail. sec@baalaw.co.il

תל אביב
הרכבת 58, ת.ד. 746, ח"א 6100701
טל. 03-5616122 | פקס. 03-5616126

(5) התייחסות לטיעוני הצד השני :

ההתייחסות לטיעוני הצד שכנגד תעשה תמיד לאחר שקודם כל נפרשו בפני בית המשפט הטיעונים הפוזיטיביים שלנו. ההתייחסות צריכה להיות התייחסות נקודתית המזימה את טענות הצד שמנגד וללא התפלמסות עם טיעוניו, באופן שיקשה על השופט להתמקד בפלוגתאות האמיתיות בתיק. יש לתמוך את הטיעונים באסמכתאות מהפסיקה הרלוונטית.

(6) סיכום :

סיכום קצר אשר יחזיר את בית המשפט לאשר נטען במבוא ויבהיר מדוע, לאור הניתוח שנערך במסגרת הסיכומים, מדוע יש לקבל / לדחות את התביעה.

דוגמאות לשאלות הנשאלות על ידי הליטיגטור במהלך חקירת עד בבית המשפט בקייס אזרחי:

למומחה התביעה, מומחה ברפואה פנימית:

1. במה שקשור להתמחות שלך ברפואה פנימית, אני מבקש לשאול אותך אם משנת 1996 ועד היום עבדת כמומחה לרפואה פנימית במסגרת מוכרת כלשהי במדינת ישראל.
2. האם פרסמת פרסומים כלשהם בתחום הרפואה הפנימית / בתחום הקרדיולוגיה / בתחום רפואת המשפחה?
3. תאשר לי כי במה שקשור לפחות לרפואת המשפחה אתה לא עסקת ברפואת המשפחה בקהילה באופן פעיל שנה לפני האירועים נשוא התביעה (הפסיק ב-1996), ולכן אני מזמין אותך לומר שכל הידע שלך החל מ-1996 ואילך, גם בתחומי המומחיות האחרים שלך נובע מידע כללי שלך שצברת במהלך השנים.
4. אני אבקש ממך להראות לי את מכתב הפנייה של ב"כ התובע וכן את התרשומת שבוודאי ערכת כרופא סביר שמקבל אנמנזה מהתובע.
5. בטרם ניכנס לעובי חוות דעתך נבקש שתבהיר לנו את התעלומה שחוות דעתך הנושאת תאריך 23.8.04, ואילו במסמכים שעמדו לרשותך ישנו מסמך מה-2.9.04 ואילו התביעה הוגשה ב-26.9.04. כיצד זה אם כן, היה לך מסמך רפואי של בדיקה שבוצעה כ-9 ימים לאחר שחתמת על חוות דעתך?
6. כשאני קורא את הרקע העובדתי אל מול המהלך הרפואי כפי שהוא משתקף ברשומות המוסדיות, אני מתרשם שליקטת מתוך החומר שעמד לרשותך את אותם נתונים שסברת שהם "חשובים" והתעלמת מנתונים אחרים שנראו לך מיותרים.
7. שאלתי אליך היא האם כאשר מפרטים רקע עובדתי כפי שאתה טוען המתייחס למהלך רפואי שלם, לא ראוי לרשום את כל המהלך כולו, וגם להעיר הערות בדבר חשיבות פריט זה או אחר?
8. האם אתה לא חושב שבמערכת היחסים שבין רופא למטופל יש גם חובות שמוטלות על המטופל, ובראש זה למלא אחר המלצות הרופא ולחזור אליו כאשר יש שינוי כזה או אחר?
9. איך אתה מצפה שרופאת המשפחה תדע שבשנת 2003 - 3 שנים לאחר שראתה אותו לאחרונה, כי לאחר מאמץ הוא סבל מקוצר נשימה ומכאבים בחזה.

חקירת מומחה התביעה, מומחה לכירורגיית לב-חזה:

1. מאז שסיימת את לימודי הרפואה בשנת 1992 ולמעשה עד עצם היום הזה, אני למד כי כל עיסוקך היה במסגרת הרפואה הציבורית ולא בקהילה, כאשר אתה מתמקד בכירורגיה של לב-חזה וניתוחי אאורטה ואפילו השתלמויות בתחום ההשתלות.
2. מכאן גם אני מבין שמעולם לא שימשת כגורם ראשוני מאבחן או מטפל בחולים במסגרת רפואת המשפחה בקהילה, וכל אשר פרטת (לרבות האסמכתאות שציטטת) מתייחסות לספרות מקצועית אליה נחשפת בתוקף עבודתך, ועל בסיסה הערכת את איכות הטיפול של רופאת המשפחה.
3. אני מבקש שתסכים איתי כי בראש ובראשונה, מקרה כשל התובע, מטופל תחילה במסגרת אשר נקראת "רפואה ראשונית" או "רפואת משפחה" וע"י רופאי משפחה.
4. לכן תסכים איתי כי יש עמדת יתרון מסוימת לחוות דעת של מומחה ברפואת משפחה המתייחסת לפרקטיקה שהייתה נוהגת בפועל במדינת ישראל.

© כל הזכויות שמורות - החומר נועד לשימוש עצמי. אין להעתיק או לצלם את החוברת או חלקים ממנה בלא קבלת היתר בכתב.

לקראת מפגש הסימולציות: הקייס האזרחי-נזיקי

קבוצת פרקטיקל

עו"ד שחר זמלר

שחר זמלר, משרד עורכי דין
ייצוג בנזיקין, תאונות וביטוח

הגשנו כתב תביעה - מה מצרפים לכתב התביעה ?

תצהיר תשובות לשאלון

- תקנות חדשות (תקנה 17) – להעתק כתב התביעה שנשלח לנתבעים יש לצרף תצהיר מענה לשאלון קבוע מראש.
- אין צורך להגיש את המענה לשאלון לבית המשפט, אלא לצרף זאת בעותק לנתבעים.

תוספת 3
(תקנה 17)

שאלון לתובע בתביעה לנזקי גוף

- תובע בתביעה לנזקי גוף ימלא את השאלון והחלטות המענה להלן אם הם נכונים למידת הידע שלו:
1. תאריך לידה;
 2. שם פרטי ושם משפחה;
 3. פרטי תושבות בישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 4. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 5. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 6. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 7. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 8. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 9. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 10. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 11. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 12. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 13. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 14. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 15. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 16. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 17. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);
 18. פרטי תושבות מחוץ לישראל (מספר ת.ז. וכתובת);

טופס 3

(תקנה 17)

שאלון לתובע בתביעה לנזקי גוף

תובע בתביעה לנזק גוף יענה בתצהיר על הפרטים והשאלות המפורטים להלן אם הם נוגעים לעניין ויעבירם לבעל הדין שכנגד :

1. תאריך לידה ;
2. שמות קודמים ;
3. פרטי קופות חולים בעבר ובהווה ;
4. פרטי הרופאים שטיפלו בעבר ובהווה ;
5. אישפוזים וטיפולים בעבר או בהווה – פרטי בית החולים, המועד וסיבת האישפוז או הטיפול ;
6. תרופות שנוטל באופן קבוע ;
7. האם עבר תאונות בעבר? אם כן – מתי ומה טיב הפגיעה ;
8. האם הגיש תביעות קודמות השל נזק גוף? אם כן – פירוט ;
9. האם סובל ממחלות כרוניות או קשות או מנכות שלא עקב האירוע? אם כן – פירוט ;
10. האם היה בטיפול פסיכיאטרי או פסיכולוגי אי פעם? אם כן – פירוט ;
11. האם הגיש אי פעם תביעה למוסד לביטוח לאומי, לקצין התגמולים או לשירות התעסוקה, ואם כן – פרטיה ותוצאותיה ;
12. פירוט ההטבות שהתקבלו בעקבות האירוע מכל גורם שהוא, לרבות בטוח לאומי ;
13. פרטי מוסדות חינוך שבהם למד וההשכלה ;
14. פרטי כל מקומות העבודה תקופת העבודה והתפקיד ;
15. נתוני שכר מלאים משנתיים שלפני האירוע עד הגשת כתב התביעה ;
16. תקופת היעדרות מלאה או חלקית מהעבודה ;
17. אם שירת בצבא ההגנה לישראל – מספר אישי ותקופת השירות ;
18. האם הייתה הזדקקות לעזרת הזולת לאחר האירוע וכתוצאה ממנו ומה העזרה שלה נזקק לפני האירוע.

לאחר הגשת כתב התביעה

- מו"מ עם חברת הביטוח לא הצליח, התיק עובר להגנה ע"י עו"ד חיצוני.
- כאשר מונחים בפני בית המשפט כתב תביעה וכתב הגנה, בית המשפט בודק האם קיימות חוות דעת מומחים רפואיים בתיק.
- יש חוות דעת – התיק מוכן להגשת תחשיבי נזק מטעם הצדדים.

חשיבות תחשיבי הנזק (פשרה ו/או פישור)

- מטרת תחשיב הנזק הוא – לתת לבית המשפט הצעה לפשרה
- ראשון מגיש התובע, לאחר מכן מגישים הנתבעים
- לרוב, הטענות עולות מכתבי הטענות.
- יש שני תחשיבי נזק מטעם הצדדים, בית המשפט נותן הצעה לפשרה (לא מחוייבים לה).
- פישור – כאשר אין הסכמה בין הצדדים לפשרה. בית המשפט יכול להציע לצדדים פישור, וגם אחד מן הצדדים יכול להציע בעצמו את הליך הפישור.
- אגב, פישור יכול להיות גם לאחר הגשת תצהירים ולפני דיון הוכחות.

שאלונים וגילוי מסמכים

- בעת משיש לתביעה הזדמנות לשאול שאלות ולבקש מסמכים מסויימים (צריך לבדוק אם כדאי להכין שאלון וכן לבקש מסמכים מסויימים שגם לא נתנו קודם).

דיון מקדמי

בהתאם לתקנות החדשות (2018), על הצדדים לנהל דיון מקדמי טרם הגעה לדיון בבית המשפט:

- הכוונה לדיון מקדמי לא בבית משפט, אלא ניתן לקיים את הדיון בפגישה פנים מול פנים או בשיחת טלפון.
- יש לדווח לבית המשפט על תוצאות הדיון המקדמי (טופס 4)

[illegible]

קדם משפט

- מה יש לדעת לפני קדם המשפט ? חוץ מזה שתשאלו את עצמכם, זוהי שאלה שתמיד הלקוח שואל את עצמו. כלומר, חייבים להדריך את הלקוח ולהרגיע אותו.
- סיכוי גבוה שבית המשפט יזמן את הלקוח (התובע) לדוכן העדים למספר שאלות – יש להכין אותו לכך וכמובן להדריך אותו הדרכה קצרה.
- מה ניתן לדרוש בקדם המשפט? הכל !
- מה צריך לדרוש? מה שהצד השני לא סיפק או אם תוך כדי הקדם עלה רעיון למשהו (חוות דעת נוספת או מסמכים נוספים ואם יש צורך בהגשת כתבי טענות) (כתב תביעה וכיו"ב).

בית המשפט קבע מועד להגשת תצהירים וניהול הוכחות

- התובע יגיש תצהירים של כל העדים מטעמו : התובע, בני משפחתו, עדי ראיה למקרה.
- הנתבעים יגישו תצהירים של כל העדים מטעמם : נציגי הנתבעים, עובדים מטעמם, עדי ראייה, צוות הרפואי או צוות רפואי ראשון שהגיע לזירת האירוע וכיו"ב.
- מה מצרפים לתצהיר מטעם התביעה? הכל מהכל ללא סינון! **חשוב ביותר** – חוות דעת מומחים מטעם התביעה, חוות דעת מומחים בית המשפט, כל הראיות לעניין חבות (תמונות, צילומי וידאו, מצלמות אבטחה, דו"חות אירוע, דו"ח משטרה, מד"א וכיו"ב), תלושי שכר או שומות מס לפני התאונה ואחריה, ו/או כל דבר אחר רלוונטי שיכול להוכיח נכות תפקודית, קבלות / חשבוניות המעידות על הוצאות.

דיון הוכחות

הכנת עדים

- חובה להדריך את העדים לקראת דיון ההוכחות.
- התובע – חייב להכיר את התצהיר שלו וצריך לדעת שישאלו אותו על התצהיר.
- התובע גם חייב לראות את הגרסאות (התצהירים) של הנתבעים.
- כנ"ל עדים נוספים - חייבים להכיר את התצהיר שלהם וצריכים לדעת שישאלו אותם על התצהיר. כמו כן, מומלץ שהם יראו את הגרסאות (התצהירים) של הנתבעים.
- העדים עצמם יכולים לספק לנו שאלות לחקירה.
- יש לשאול אותם שאלות מתקילות (לראות איך הם מגיבים).

חקירה נגדית- התנגדויות

איפה להתנגד ומתי ?

- שאלות משפטיות – להתנגד.
- שאלות על כתב התביעה – להתנגד.
- שאלות שאינן רלוונטיות למקרה – להתנגד.
- הטרדת עד (שאלות חוזרות) – להתנגד.
- שאלות שמבזבזות את הזמן – לא להתנגד. לתת לעו"ד לבזבז את זמן החקירה שלו.
- שאלות שבמומחיות (אם זה ברפואה או כל מומחיות אחרת) – להתנגד.

איפה להתנגד ומתי ? - המשך

- שאלות מפי השמועה – להתנגד.
- שאלות מפי הסברה או שאלות של תחושות / מחשבות – להתנגד.
- מסמכים שנשלפים פתאום ולא מופיעים בגילוי המסמכים – להתנגד.
- הרחבת חזית / מקצה שיפורים לכתב ההגנה – להתנגד.
- שואלים עד אחד שאלות בעניין עד אחר על עובדות שאינן בידיעתו או שאינן בתצהירו – להתנגד.

ההכנה לחקירה ולדין ההוכחות

- ראשית לבדוק תשובות בשאלונים.
- לערוך השוואות בין התשובות בשאלונים לבין כתבי הטענות והתצהירים.
- לבדוק סתירות בגרסאות.
- לבדוק עובדות לא הגיוניות או שלא מתיישבות עם הכתוב או עם האמור במקומות אחרים.
- לבדוק תאריכים.
- להכין שאלות זהות שנשאלות באופן שונה רחוק אחת מהשניה.
- להתכונן לתשובות של הנחקרים – להכין שאלות מסתעפות לאם התשובה חיובית או אם התשובה שלילית.

ועכשיו ... לקיים עצמו

כתב תביעה

תמצית כתב התביעה:

קרות האירוע עת ביקרה התובעת במסעדה, עם בן זוגה ובנה התינוק. כווייה כתוצאה ממשקה חם שנשפך על הנפגעת על ידי מלצר במסעדה. כתוצאה מהאירוע, נגרמה לנפגעת פגיעה גופנית ורגשית.

התרגיל - מספר הבהרות ודגשים

הקייס עצמו – דמיוני אך נשען ומבוסס על עובדות מקוריות.
שמות המעורבים בדויים, על מנת שלא לחשוף את זהותם.
אין לעשות בשום פנים ואופן שימוש בתכנים אלה, אלא למטרת הקורס בלבד.

התרגיל

**דוגמה: הנכם מייצגים את התובעת, מטרתכם לזכות בתביעה.
כיצד תעשו זאת?**

תכנון קו התביעה –

- מהי האסטרטגיה המשפטית שעשויה לזכות בפיצויים?
- מה יכול לסייע לכם בקו התביעה?
- מה מתוך המסמכים שיכולים ללוות בתיק תומך בקו התביעה? ומה מפריך את קו ההגנה?
- האם ישנן ראיות שאמנם אינן קיימות בתיק אבל יכולות לסייע? כיצד תשיגו אותן?
- לקראת ניהול המשפט, תצטרכו להכין חקירה ראשית לכל עד שמופיע ברשימת עדי התביעה ו/או חקירה נגדית לעדי ההגנה, חשבו כיצד, אתם כבאי כוחה של התובעת, תוכלו לבסס את אחריותם של הנתבעים?

אז איך עושים את זה?

קוראים היטב את המסמכים שנאספו בתיק ובנוסף יש להתייחס ל:

- כתב התביעה
- הוראות החיקוק
- רשימת עדי התביעה וההגנה

בודקים שיש התאמה בין כתב התביעה להוראות החוק. (לאחר פתיחת המשפט התביעה לא יכולה להוסיף או לשנות אלא ברשות בית המשפט).
עוברים על רשימת עדי התביעה וההגנה וממנה נלמד באמצעות אלו עדים תוכיח ההגנה את הפרכת העובדות?
מי שלא מופיע כעד תביעה, יוכל לשמש כעד הגנה.

טיפים ונקודות לעזר

- רשמו לעצמכם מה ניתן ללמוד מכל עדות ומכל מסמך שקיים בתיק?
האם קיימות סתירות בין העדים לבין עצמם? או בין העדויות למסמכים?
אם יש סתירות מהן? בדקו כיצד סתירות אלה יכולות לסייע לכם בהגנתכם?
מי יכול לשמש בעד הגנה?
בדקו האם קיימים מחדלים בתיק? כך למשל:
- האם נגבתה עדות מכל עדי הראיה?
 - האם נאספו מלוא הראיות ממקום האירוע? (למשל צילומי אבטחה וכו')
 - האם קיים חשד כי העדים תיאמו בינם לבין עצמם גרסאות?

נקודות שכדאי להתייחס אליהן: לפי פרק העובדות בכתב התביעה

- האם יש רלוונטיות לכך שהמקום היה עמוס?
- האם המלצר היה מנוסה? או חדש בתפקיד? האם יש לכך חשיבות?
- מה היו האמצעים שנקט בעל המסעדה כדי למנוע מקרי החלקה?
- האם אנשי הצוות הונחו בעזרה ראשונה?
- כיצד אירע המקרה?
- מה הייתה תרומתם של הנפגעים והאם יש לכך רלוונטיות?

כעת נעבור לניתוח העדויות והראיות

עיקרי העדות

1. התובעת: גב' פלפלת, הנפגעת באירוע
2. עד ראיה: מר פלפל, בן זוגה של התובעת
3. הנתבע: בעל המסעדת "פלוני אלמוני"
4. המלצר: צרצר
5. מומחה רפואי, ד"ר בטן גב, כירורג-פלסטי

**במפגש הסימולציות השחקנים יגלמו את הדמויות לעיל.
יש להיערך לחקירתם.**

עיקרי העדות – גב' פלפלת

- עם מי ביקרת במסעדת "פלוני אלמוני"?
- היכן חיכית במסעדה?
- באיזה מצב היה המקום?
- באיזה אופן יצא המלצר צרצר מתוך המטבח?
- מה היו האמצעים שנקטה גב' פלפלת כדי למנוע את האירוע?

עיקרי העדות – מר פלפל

- עם מי ביקרת במסעדת "פלוני אלמוני"?
- מה רוחב המקום בו חיכית?
- באיזה מצב היה המקום?
- באיזה אופן יצא המלצר "צרצר" מהמטבח?
- מה הוא עשה?
- מה היו האמצעים שנקטה מסעדת "פלוני אלמוני" למנוע את המקרה?
- איזה טיפול רפואי קיבלה גב' פלפלת?

עיקרי העדות – מלצר צרצר

- האם קיבלת הכשרה ממסעדת "פלוני אלמוני"?
- באיזה אופן הוצאת את התה הרוחח מהמטבח? האם על מגש?
- כמה משקאות היו ברשותך ברגע המקרה?
- האם המעבר לכל המלצרים הינו בסמוך לאיזור ההמתנה?
- האם סייעת לגב' פלפלת?

עיקרי העדות – בעל מסעדת "פלוני אלוני"

- האם מסעדת "פלוני אלוני" מכשירה את עובדיה במתן עזרה ראשונה?
- האם מסעדת "פלוני אלוני" מכשירה את עובדיה בהגשת משקאות חמים?
- מה המרחק בין האיזור בו הלקוחות ממתינים לבין מסלול ההגשה של המלצרים?
- האם הייתה היערכות לעומס הלקוחות?

עיקרי העדות – ד"ר בטן גב

- אלו פעולות ביצע?
- מה משמעות פגיעתה של גב' פלפלת?
- האם לדעתכם קופחה ונפגעה גב' פלפלת באי מתן סיוע מיידי במסעדה?
- האם הפגיעה היא שולית או מהותית?

התובעת:

גב' **פלפלת ת.ז.** 0987654321
ע"י ב"כ עוה"ד XXXX XXXX
מרחוב ישראלית פלונית, תל אביב
טל: XXXXX-03, פקס: XXXXXX-03
E-MAIL: XXXX@tea-coffee.com

- נגד -

הנתבעות:

1. **מסעדת "פלוני אלמוני"**
רחוב ישראלי פלוני, הרצליה

2. **XXXX, חברה לביטוח בע"מ ח.פ. XXXXXX**
XXXXXXX, תל אביב

מהות התביעה:

נזיקין (נזקי גוף)

סכום התביעה:

בהתאם לסמכות בית המשפט.

כתב תביעה

התובעת מתכבדת להגיש לבית המשפט נכבד זה את כתב תביעתה.

כללי

1. התובעת תהיה מיוצגת בתביעה זו ע"י ב"כ כמפורט לעיל וכתובתו למשלוח כתבי בית דין תהא במשרדו.
2. כל הטענות הנטענות בכתב תביעה זה נטענות במצטבר ו/או לחילופין ו/או משלימות זו את זו, הכל לפי הקשר העניין והדבק הדברים.
3. כל כותרות הסעיפים בכתב תביעה זה מובאות לנוחיות הקורא בלבד, ואין בהן כדי לגרוע ו/או לפגוע בטענות התובע ו/או להוות כלי פרשנות.
4. כל נספחי כתב התביעה זה מצורפים אליו כחלק בלתי נפרד הימנו.

הצדדים

5. התובעת ילידת XXXX. עובר למקרה נשוא התביעה, הייתה התובעת בריאה, אשר תפקדה ברמה גבוהה ללא כל מגבלה (להלן: "**התובעת**").
6. נתבעת 1 הינה מסעדה, האחראית בין היתר על פעילות עובדיה ותחזוקת המקום, לרבות אזור הכניסה/ המתנה למסעדה, אשר גרמו להתרחשות התאונה, ובתור שכזו היא חבה בחובת זהירות מושגית וקונקרטית כלפי ציבור לקוחותיה (להלן: "**נתבעת 1**").
7. נתבעת 2 הינה חברת ביטוח הרשומה כדין בישראל, המורשית לעסוק בעסקי ביטוח ואשר ביטחה בזמנים הרלוונטיים לכתב התביעה את נתבעת 1 (להלן: "**נתבעת 2**").
8. בכתב תביעה זה הנתבעות 1 - 2, יקראו להלן הנתבעות.

9. ביום 4.5.2019, שבת בצהריים (12:00), שהתה התובעת אצל הנתבעת 1 (מסעדת "פלוני אלמוני" הרצליה). המסעדה הייתה עמוסה בסועדים, ואף עמדת ההמתנה הייתה מלאה באנשים. עת עמדה והמתנה התובעת לשולחן שיתפנה, בכניסה/ עמדת המתנה של הנתבעת 1, לפתע הסתובב המלצר **צ'רצ'ר** עם מגש שעליו מונחות מספר כוסות תה רותח, התנגש בתובעת ושפך עליה את כוסות התה הרותח (להלן: "התאונה").
10. חשוב לציין כי **בר המשקאות ממוקם במסעדה צמוד לעמדת ההמתנה**, ומייד עם סיום הכנת המשקה והנחת כוסות התה הרותח על המגש של המלצר בכדי לצאת להגשה, הסתובב המלצר מבלי להסתכל אם יש סביבו אנשים בהם יכול להיתקל, ואכן נתקל בתובעת.
11. התובעת רצה לשירותים עם בעלה ואורחת מהמסעדה, שניסו למזער את הנזקים ככל שיכלו עד להגעת האמבולנס, מבלי לקבל עזרה כלשהי מבעלי ו/או עובדי נתבעת 1 **וחמור מכך - מבלי לקבל עזרה ראשונה כלשהי, כפי המתחייב בהתאם לסעיף 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח 1988.**
12. נתבעת 1 איננה מחזיקה בחצירה ערכת עזרה ראשונה, לרבות משחה נגד כוויות, דבר נצרך ובסיסי, אשר חייב ו/או לכל הפחות צפוי ומצופה להימצא בסביבת עבודה של מזון ו/או כלי מזון ו/או משקאות רותחים.
13. פציעתה של התובעת הינה כתוצאה ישירה של רשלנות הנתבעת כמשמעותה בעוולת הרשלנות לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), ומכאן קמה על הנתבעת האחריות, לפצות את התובעת בגין מלוא נזקיה כתוצאה מהתאונה.
14. כוסות התה הרותח היו בשליטת הנתבעת 1, בבעלותה ובחצירה. עצם הרתחת המים (טמפ') בכוסות התה עד למצב בו הם יכולים לגרום לכוויות כה קשות בגוף האדם, מהווה "דבר מסוכן" כמשמעות המונח בסעיף 38 לפקודת הנזיקין ועל כן על הנתבעת נטל הראייה שלא הייתה לגבי הדבר המסוכן התרשלנות שתתחייב עליה.

חבות הנתבעות

15. התובעת תטען, כי בהתאם להוראת סעיף 41 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), יש להחיל על התובענה את הכלל "הדבר מדבר בעד עצמו" לפיו על הנתבעת 1 נטל הראייה שלא הייתה התרשלנות מצדה.
16. לעניין זה תוסיף התובעת ותטען, כי התאונה נגרמה על ידי עובד ו/או רכוש שלנתבעת 1 הייתה שליטה מלאה עליו וכי נראה שאירוע התאונה מתיישב יותר עם המסקנה שהנתבעת 1 לא נקטה זהירות סבירה, מאשר עם המסקנה שכן נקטה זהירות כאמור.
17. לחילופין ובמצטבר תטען התובעת, כי בהתאם לסעיף 38 לפקודת הנזיקין, יש להחיל על התובענה את הכלל "חובת הראייה ברשלנות לגבי דברים מסוכנים" מאחר והנזקים שנגרמו לה בתאונה נגרמו ע"י **דבר מסוכן ו/או מתקן מסוכן ו/או רכוש מסוכן ו/או נכס מסוכן**, ולפיכך על הנתבעת 1 הראייה שלא הייתה התרשלנות מצדה שתחוב עליה לגבי הדבר המסוכן.
18. לחילופין חילופין תטען התובעת, כי במעשיה ובמחדליה של הנתבעת 1, המפורטים בכתב תביעה זה הן על דרך רשלנות והן על דרך הפרת חובות חקוקות, ביצעה הנתבעת 1 מעשים שאינם כדון ו/או מחדלים מחובות משפטיות שיצרו במישרין ו/או בעקיפין סיכון חיים, בטיחות ובריאות למבקרים ו/או לקוחות של המקום בכלל ולתובעת בפרט.
19. התובעת נפצעה ונכוותה קשות בשתי ידיה ובאזור החזה והבטן, וכן נזקי התובעת הינם כתוצאה ישירה של רשלנות הנתבעת 1 כמשמעותה בעוולת הרשלנות לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), ומכאן קמה על הנתבעות האחריות ביחד ו/או כל אחד לחוד, לפצות את התובעת בגין מלוא נזקיה כתוצאה מהתאונה.
20. נתבעת 1 חבה בחובת זהירות מושגית וקונקרטית כלפי מבקריה ולקוחותיה הרבים וביניהם התובעת. אדם סביר, בנעליה של הנתבעת 1, יכול היה לצפות כי תתרחש פגיעה מהסוג שארעה לתובעת, ואשר הינו בבחינת הפרת חובת הזהירות, אשר גרמה בהכרח לפגיעה והשלכותיה, קרי הנזק, אשר יכול היה להימנע ביתר קלות. הואיל וכך, הרי שהתקיימו כל יסודות עוולת הרשלנות לפי פקודת הנזיקין.

21. ראה לעניין זה קביעתו של ביהמ"ש העליון, ואשר קשורה בטבורה אל העניין נשוא הדיון ב - ע"א 145/80 שלמה ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש :
- "...חובתו של המזיק היא לנקוט אמצעי זהירות סבירים, ואחריותו מתגבשת, רק אם לא נקט אמצעים אלה. סבירותם של אמצעי הזהירות נקבעת על-פי אמות מידה אובייקטיביות, המגולמות באמירה, כי על המזיק לנהוג, כפי שאדם סביר היה נוהג בנסיבות העניין. אדם סביר זה אינו אלא בית המשפט, אשר צריך לקבוע את רמת הזהירות הראויה. רמת זהירות זו נקבעת על-פי שיקולים של מדיניות משפטית השאלה אינה, מהו האמצעי שמבחינה פיסית מונע נזק, אלא השאלה היא, מהו האמצעי שיש לדרוש כי ינקטו אותו בנסיבות העניין..." (ההדגשה אינה במקור).
22. לאור האמור לעיל, נראה כי בנסיבות העניין, מיקום עמדת בר המשקאות/ קפה/ תה במרוחק יותר מכניסת המסעדה (אזור בו עומדים אנשים וממתנים לתורם) ו/או הקפדה על משנה זהירות ו/או הדרכה של המלצרים בעת נשיאת משקאות רותחים מעמדת הבר, ו/או לדאוג כי טמפ' המים תהיה חמה וסבירה שאיננה רותחת העלולה לגרום לכוויות קשות בגוף ו/או הקצאת כלים מתאימים להגשת משקאות רותחים באופן בטיחותי ו/או הקצאת ערכת עזרה ראשונה, לרבות משחה נגד כוויות - למקרים מסוג אלה, הם האמצעים שביכולתם היה ניתן למנוע את הנזק שארע ו/או להקטינו ו/או לצמצמו באופן משמעותי, ועל כן היה על הנתבעת 1 לנקוט בם, בייחוד לאור הקלות הכרוכה בנקיטתם.
23. אחריות נתבעת 1 עולה בבירור מנסיבות המקרה, שכן התאונה ארעה בגין רשלנותה בהכשרת ו/או הדרכת עובדיה ו/או שלוחיה ו/או בעלי חוזה עימה ו/או השגחה על פעולותיהם במסגרת עבודתם, ומכל מקום ללא פיקוח יעיל על פעולותיהם, כך שבמועד ובמהלך שעות פעילות המסעדה, יינתן ו/או יתאפשר מעבר בטוח ו/או המתנה ו/או הליכה בטוחה ללא מכשולים, לרבות כניסה ו/או יציאה בטוחה מהמסעדה.
24. אחריות הנתבעת 1 עולה בבירור מנסיבות המקרה, שכן התאונה ארעה בגין רשלנותה ו/או חוסר זהירותה ו/או חוסר מיומנותה של הנתבעת 1 ו/או עובדיה ו/או שלוחיה ו/או בעלי חוזה עימה שהנתבעת אחראית למעשיהם ו/או למחדליהם באופן ישיר ו/או שלוחי מאחר שעשו ו/או חדלו מלעשות את המעשים הבאים :
- א. לא דאגה שיינתן ו/או יתאפשר מעבר בטוח ו/או המתנה ו/או הליכה בטוחה לציבור לקוחותיה ללא מכשולים ו/או סכנות.
- ב. לא פיקחה ו/או תחזקה ו/או דאגה לפקח על תפקוד ראוי ובטוח של בר המשקאות/ קפה/ תה הממוקם בסמוך לכניסת המסעדה, אשר ממנו יוצאים משקאות רותחים.
- ג. לא דאגה להדריך ו/או לפקח על עובדיה שינקטו במשנה זהירות עם משקאות רותחים היוצאים מעמדת הבר, אשר ימנעו בטיחות לקויה ו/או סכנת העוברים ושבים.
- ד. לא דאגה למיקום עמדת הבר רחוק יותר מעמדת ההמתנה, כך שתתאפשר המתנה/ כניסה/ יציאה/ מעבר נוח ובטוח יותר של אורחי המסעדה ושל עובדים הנושאים מגשים עמוסים במשקאות רותחים.
- ה. נהגה בחוסר זהירות ו/או בחוסר תשומת לב ו/או בפזיזות ו/או ברשלנות כפי שמקום ציבורי אמור לנהוג בנסיבות העניין.
- ו. גילתה חוסר אכפתיות ו/או אדישות בנוגע לביטחון ולבטיחות הציבור בכלל, והתובעת בפרט.
- ז. לא דאגה לכלים מתאימים להגשת משקאות רותחים באופן בטיחותי.
- ח. לא דאגה כי טמפ' המים במשקאות החמים תהיה סבירה ולא רותחת העלולה לגרום לכוויות קשות בגוף.
- ט. הפרה את סעיף 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח 1988, בכך שלא היה ארגז עזרה ראשונה ו/או מגיש מאומן במסעדה בעת התאונה, לרבות משחה בסיסית נגד כוויות.

- י. לא נקטה באמצעי זהירות ו/או הבטיחות הדרושים לשם מניעת תאונה מהסוג הנדון.
- יא. העדיפה את האינטרסים הכלכליים שלה על פני בטיחותם ושלומו של ציבור לקוחותיה, עת שתוחלת הנזק הצפויה מהתנהגות זו עלתה בשיעור היכר על הוצאות מניעת הנזק.
- יב. התרשלה בבחירת עובדיה ו/או שלוחיה ו/או בעלי חוזה עימה, באורח רשלני תוך הפרת כללי הזהירות הנדרשים.
- יג. לא צפתה את התרחשות התאונה, על אף שמדובר בליקוי מסוכן, ובפרט כשמדובר במקום אשר נועד לשרת את הציבור הרחב, המחייב הערכות וחובת זהירות מוגברת.

הנזק

עובר לתאונה

25. עובר לתאונה הייתה התובעת אדם בריא וכשיר לעבודה ללא כל מגבלה בתפקוד.

לאחר התאונה

26. כאמור לעיל, כתוצאה מהתאונה התובעת נחבלה קשות בשתי ידיה ובאזור החזה והבטן.

מצ"ב תמונות של הכוויות בנספח א', לכתב תביעה זה.

27. עקב כך, עוד באותו היום, מייד לאחר התאונה, הובהלה התובעת ע"י אמבולנס לביה"ח שיבא תל השומר (מחלקת כוויות).

מצ"ב העתק דו"ח מד"א בנספח ב', לכתב תביעה זה.

28. הכוויות והכאבים העזים מהם סבלה התובעת, לרבות ביד שמאל, חזה ובטן, ותלונותיה על כך תועדו בדו"ח חדר מיון מיום XXXX.

מצ"ב העתק מתעודת חדר המיון, בנספח ג' לכתב תביעה זה.

29. בבדיקה שבוצעה בחדר המיון נמצא, כי קיימות כוויה של כ - 10% סה"כ על פני החזה והידיים - יד שמאל אזור כף היד אספקט דורסלי, אמה וזרוע, דרגה 2 שטחית כ- 4.5%, יד ימין אספקט דורסלי של כף היד בלבד נראית דרגה 1-2 שטחית כ- 0.5%, חזה ובטן 5%, כולל אזור בין שדי שדי ימין ובטן עליונה מימין דרגה 2 שטחית.

30. עם תום הבדיקה הרפואית בחדר המיון, אושפזה התובעת למשך 10 ימים, בהם נאלצה לעבור הליך של "קרצוף" אשר מתבצע בהרדמה/ טשטוש וכן טיפול של הלבשת סופרטול (בשילוב עם פלמינל פורטה).

31. ביום XXXX, שוחררה התובעת לביתה תוך הנחיות לביקורת במרפאה לכירורגיה פלסטית, מעקב רופא מטפל והמשך נטילת תרופות קבועות, הימנעות מחשיפת הצלקות לשמש לתקופה של שנה, מחשיפה למים מלוכלכים ל-3 שבועות והימנעות מנשיאת משאות כבדים או מאמצים מוגברים למשך 6 שבועות. כמו כן ניתנה לתובעת חופשת מחלה למשך 3 שבועות על מנת להיטיב את מצבה הרפואי, ועל מנת שתוכל לשוב ולתפקד באופן סביר בפעולות היומיומיות הנדרשות ממנה.

מצ"ב העתק סיכום אשפוז, בנספח ד' לכתב תביעה זה.

32. ביום XXXXX פנתה התובעת לד"ר XXXXXX במרפאת כירורגיה פלסטית בשיבא תל השומר. בבדיקתה נמצא כי מרבית שטח הכוויה החלים בצורה תקינה, מוקדים של פסיאודו-אשכר על פני חזה ימין וזרע שמאל. כעת ללא מרכיב היפרטרופי, צלקות שטוחות עם אדמומיות קלה.

33. ביום XXXX בביקורת של התובעת במרפאה כירורגיה פלסטית נמצא כי הכוויה סגורה למעט בשד ימין. צטומג בשאר הכוויה.

34. ביום XXXX בביקורת של התובעת נמצא כי הכוויה סגורה, מעט היפראמית, מעט היפרטרופיה. הומלץ על שימוש ביריעות סיליקון.

35. ביום XXXX בביקורת של התובעת נמצא כי קיימות צלקות בזרוע שמאל וחוזה ימין עם היפרטרופיה, אדומות, מורמות ונוקשות. התובעת התלוננה על כאב וגרד באזור הצלקות. הומלץ על המשך טיפול ביריעות סיליקון ל-3 חודשים נוספים.
36. ביום XXXX בביקורת של התובעת נמצא כי קיימות צלקות היפרטרופיות בכל אזורי הכוויה. הוחלט על הזרקת סטרואידים.
37. ביום XXXX קיבלה התובעת הזרקת במהלך תקין של 80 מ"ג דפומדרול לזרוע שמאל ושד ימין. הונחתה להמשיך עם יריעות הסיליקון.
38. ביום XXXX בבדיקת התובעת נמצא כי הצלקות כמעט שטוחות לחלוטין, איזורים בודדים על פני שד ימין ואיזור בודד קטן על פני זרוע פנימית משמאל. בוצעה הזרקת של 80 מ"ג דפומדרול לאזורים אלו. התובעת הונחתה להמשיך עם יריעות הסיליקון.
- מצ"ב העתק המסמכים הרפואיים, כנספח ה' לכתב תביעה זה.**
39. מהמסמכים הרפואיים הנ"ל עולה כי התובעת נאלצה לחבוש יריעות סיליקון על גופה לתקופה העולה על שנה, ואף ממשיכה עד היום לחבוש יריעות סיליקון אלו. כמו כן, נאלצה התובעת לעבור סדרת הזרקות סטרואידים לגופה.
40. התובעת מתכבדת לצרף לכתב התביעה, את חוות דעתו של ד"ר בטן גב, מומחה רפואי בתחום כירורגיה פלסטית. לצורך עריכת חוות הדעת, בדק ד"ר בטן גב את התובעת בתאריך **8.6.2020**.
41. על סמך מכלול הבדיקות שערך, קבע ד"ר בטן גב כי לתובעת קיימת נכות רפואית צמיתה בשיעור של 15% ע"פ סעיף 75 (1) (ב) בתקנות של המל"ל: בגין צלקות ופיגמנטציה בזרוע שמאל ושד ימין.
- מצ"ב חוות דעתו של ד"ר בטן גב, כנספח ו' לכתב תביעה זה.**
42. לאור המתואר לעיל, ניתן להיווכח כי, בעקבות התאונה ובגינה, נחבלה התובעת באיבריה, לרבות ביד שמאל ובחזה, וסבלה בין היתר:
- מכאבים עזים.
 - מגירודים רציפים ללא הפסק.
 - מקושי בפעילות גופנית.
 - מקושי בביצוע מטלות יומיומיות (כאבים ותחושות), עליהם מתלוונת ברציפות בתקופה שלמעלה מ- שנה מיום התאונה, ואף סובלת בגינם עד עצם היום הזה).
 - מאי חשיפה לשמש - התובעת נאלצה לרכוש ביגוד ארוך ומיוחד המונע את קרינת השמש וללבוש אותו לתקופה של שנה מיום התאונה, לרבות בכל פעם שביקשה ללכת לים ו/או לבריכה וכיוב'.
 - מחשיפת הצלקות במצבים אינטימיים - התובעת נאלצה להימנע ואף מתקשה עד היום מחשיפת הצלקות בעת יחסים/ מצבים אינטימיים, הגורמת לה לתחושה של בושה וחוסר ביטחון.
 - מחשיפת הצלקות בחברה - התובעת נאלצה להימנע ואף משתדלת להימנע עד היום מחשיפת הצלקות בחברה, הגורמת לה לתחושה של בושה ואי נעימות.
- מצ"ב העתק מחשבונית רכישת הביגוד המיוחד כנספח ז' לכתב תביעה זה.**
43. לא מיותר לציין כי התאונה קרתה כאשר התובעת הייתה 3 שבועות לאחר לידה ! כתוצאה מהתאונה ובגינה, נאלצה התובעת להפסיק להניק את תינוקה בן ה- 3 שבועות, דבר אשר גרם לתובעת תחושות חרדה ודיכאון.
44. כמו כן, התובעת נאלצה להופיע באירוע מסיבת הברית לבנה, עם איפור כבד המסתיר את צלקות הכוויות שעל גופה, דבר אשר גרם אף הוא לתחושות חרדה ודיכאון.
45. בנוסף לכך, בשל כאביה העזים מהם סבלה התובעת בשתי ידיה, בבטן ובחזה, נמנעה מלהרים את בנה התינוק בן החודש על הידיים, דבר אשר גרם לה לתחושת ניתוק של אם מבנה אשר איננה יכולה להעניק לו חיבוק וחום אימהי ואשר הוסיף לה לתחושת הדיכאון

שכבר הייתה מצויה בה. התובעת נזקקה לעזרה שוטפת מצד ג' בכל פעם שדרשה להרים ו/או להחזיק את בנה התינוק על הידיים.

46. לאחר התאונה וכתוצאה ממנה, נגרמו לתובעת הוצאות מרובות, בגין טיפולים רפואיים שעברה (טיפול ביריעות סיליקון, הזרקות סטרואידים וכיוב'), תרופות להן נזקקה, ושאר תגרמנה לה בעתיד ואשר אינן מכוסות ע"י סל הבריאות.

47. התובעת אף נזקקה לנסיעות מוגברות, במוניות ו/או ברכב פרטי, הן לטיפולים רפואיים והן לצרכיה השוטפים מחמת מגבלות הניידות שחייבו שימוש באמצעים תנועה חלופיים.

48. בנוסף, התובעת נאלצה ליטול תרופות לשיכוך כאבים במטרה להביא לשיפור במצבה הבריאותי והגופני.

49. ממועד התאונה ואילך נזקקה התובעת, לעיתים תכופות, כשם שתזדקק אף בעתיד, לקבלת עזרת צד ג' למילוי צרכיה היומיומיים, דבר אליו לא נזקקה כלל עובר לתאונה ולפיכך זכאית התובעת לפיצוי עבור הכספים שהוציאה, ועבור הכספים שעתידה התובעת להוציא לשם קבלת העזרה, לרבות פיצוי בשווי הטבת נזקה של התובעת על ידי בני משפחתה.

50. כתוצאה מהתאונה, נגרמו לתובעת ויגרמו לה במשך כל ימי חייה, כאב וסבל חמורים ביותר. מאדם שמצב בריאותו טוב ואשר נהנתה ועמדה להוסיף וליהנות מחייה, התובעת הפכה לאדם מוגבל, הסובל מכאבים, גירודים, חוסר אסתטיקה, בושה ומגבלות שונות. כל זאת בנוסף על כאביה וסבלה החמורים עוד יותר בתקופה הסמוכה שלאחר התאונה. הנאתה של התובעת מן החיים נפגעה באופן חמור ביותר ולצמיתות.

הנזקים

51. להלן יפורטו הנזקים שנגרמו וייגרמו לתובעת כפועל יוצא מהתאונה, שבגינם היא זכאית לפיצוי מאת הנתבעות:

נזקים מיוחדים

א.	הפסדים בעין, לרבות וכולל הפסד השתכרות בעבר, אובדן ימי חופשה ומחלה.	₪ 30,000
ב.	עזרת צד ג', קרובי משפחה וחברים לטיפול ולסיעוד, עזרה מוגברת בבית.	₪ 50,000
ג.	הוצאות לטיפולים, לרופאים פרא-רפואיים, תרופות וציוד רפואי נלווה.	₪ 20,000
ד.	הוצאות נסיעה לטיפולים רפואיים והוצאות נסיעה כתוצאה ממגבלותיה.	₪ 10,000

סה"כ נזקים מיוחדים - ₪ 110,000

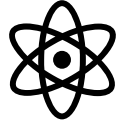
52. לתובעת יגרמו גם הנזקים הכלליים כדלקמן בסכומים הבאים:

- א. הפסד השתכרות לעתיד
- ב. הוצאות רפואיות לעתיד
- ג. הוצאות נסיעה לעתיד
- ד. כאב וסבל
- ה. הפסדי פנסיה וזכויות סוציאליות אחרות
- ו. הפסד הנאות החיים
- ז. הוצאות עזרה צד ג' לעתיד

הסמכות

53. התובעת שומרת לעצמה את זכותה לשנות את כתב התביעה ו/או להוסיף עליו במידה ותחול החמרה במצבה, לרבות אשפוז נוסף ו/או תידרש להוצאת הוצאות נוספות מעבר לאמור בכתב התביעה.
54. לבית משפט נכבד זה הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה זו.
55. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לזמן את הנתבעות לדין ולחייבן לשלם לתובעת את כל נזקיו כמפורט לעיל, בתוספת הוצאות משפט, שכ"ט עו"ד ומע"מ ובצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד ליום התשלום בפועל.

XXXXXXXX XXXXXX, עו"ד
ב"כ התובעת

8.6.2020

הנדון: תעודת רופא עבור גב' פלפלת, ת.ז. 0987654321

אני החתום מטה, דר' בטן גב, בעל רישיון לעסוק ברפואה 54321, ורישיון מומחה 654321, מעיד בזאת כי ביום 8.6.2020, בדקתי את גב' פלפלת, ת.ז. 0987654321, לפי בקשתה, בשל צלקות כוויה ופיגמנטציה בזרוע שמאל ושד ימין כתוצאה משפיכת כוסות תה רותח בידי מלצר במסעדה בה שהתה בתאריך 4.5.2019, אושפזה לעשרה ימים ביח' כוויות / תל השומר, אובחנה כסובלת מ-10% כוויה משטח גופה, וטופלה שמרנית. מעבר לכאבי ההחלמה מהכוויות ציינה כי נאלצה להפסיק להיניק ולטפל בתינוק בן שלושה שבועות, נאלצה ללבוש בגדים ארוכים בקיץ, ובטחונה העצמי נפגע. עדיין סובלת מצריבה ורגישות במוקדים שנותרו. מטופלת בזריקות סטרואידליות לצלקות.

פרטים מניסיוני:

- בוגר ביה"ס לרפואה של אוניברסיטת החלומות, ישראל.
- מתמחה בכירורגיה פלסטית במרכז רפואי מדהים, קמפוס מרכז.
- רופא בכיר במחלקה לכירורגיה פלסטית במרכז רפואי מדהים, קמפוס מרכז.
- אחראי על שירות כירורגיה פלסטית מטעם מחלקתו במרפאת מומחים הרצליה.
- חבר באיגוד הישראלי לכירורגיה פלסטית.
- בעל ניסיון בהגשת חוות דעת מומחה לכירורגיה פלסטית למוסד לביטוח לאומי ולבתי משפט.

להלן ממצאי הבדיקה

עור בהיר, פיצפטריק דרגה 2, על פני זרוע שמאל ארבע צלקות בהירות אשר מסביבן כתמים כהים בקוטר 2-4 ס"מ. על פני קדמת שד ימין צלקת רחבה בולטת מטופלת בזריקות סטרואידליות בקוטר 4 ס"מ.

גיבוש הנזק:

חוות דעתי ביחס לנכות צמיתה של גב' פלפלת

אני מעריך את נכותה של גב' פלפלת בגין צלקות ופיגמנטציה בזרוע שמאל ושד ימין, כנכות צמיתה בשיעור 15%, לפי סעיף 75 (1) (ב) בתוך הפעלת תקנה 15 בשל מצבה הרפואי עד היום.

בכבוד רב,

ד"ר בטן גב

מרץ 2022

קורס ליטיגציה מעשית – מחזור מרץ-אפריל 2022

העדות בקיים האזרחי: נקודות

שם העד	הדמות	שם שחקן	נקודות לעדות
פל פל	הנפגעת, התובעת	אמונה צבי לשם	גיל 35, מורה לספורט, שלושה שבועות לאחר לידה. לא יכולה לנהוג, פציעה ביד, כרגע לא שבה לעבודתה.
פל פל	בן זוגה של התובעת, עד ראיה	רפי קלמר	גיל 50, פרסומאי, יום שבת צהריים בהרצליה. נשוי פרק ב', עזב את עבודתו למשך שנה, נגרם לו ולמשפחתו נזק כלכלי. תמיכה באשתו ובתינוק, פגע ביחסים בין בני הזוג, טיפול פסיכולוגי, נסיעות לטיפולים
פלוני אלמוני	בעל המסעדה הנתבע	רפי קלמר	איציק (איצ'ו), סביבות גיל 50. <u>כמה זמן פועלת המסעדה? 7 שנים, ויש לו עוד כמה מסעדות שפועלות באיזור המרכז.</u> <u>הייתה מגבלה על כמות האנשים בפנים? ישנם 120 מקומות ישיבה, יש בר שמיועד לקהל שממתין, חובה להזמין מקום במסעדה.</u> <u>מה היה המרחק בין הבר לבין האיזור בו ממתינים? לא היה מרחק. המלצר הכניס את המגש עם התה הרוח מהבר לאחד השולחנות.</u> <u>האם הכשרת את העובדים שלך בעזרה ראשונה? אין הוראה שאני מחוייב להכשיר לעזרה ראשונה.</u>
צר צר	המלצר	רפי קלמר	מלצר מבוגר, מלצר מקצועי, בצעירותו היה דייג. אוהב את העבודה בסביבת אנשים, בקרבת הים, מגיעים תיירים מכל העולם. כל שבת עובד במסעדה, התינוק צרח, כנראה נגשה לתינוק ונתקלה בו, לא הספקתי לעשות אפילו צעד אחד. היא פשוט נתקלה בו, אני זהיר, ואני מסוגל לקחת 12 כוסות במכה. במקרה הזה לקח רק 4 כוסות.
דר' בטן גב	מומחה רפואי	אמונה צבי לשם	רופאה, עדות לפי הסיכום הרפואי.

טיפים ודוגמאות רלוונטים להליך המשפטי מקבלת הלקוח דרך ההתנהלות באולם ומחוץ לאולם - עו"ד ציון אמיר

במהלך ההרצאה, עו"ד ציון אמיר יעשיר אותנו במגוון טיפים
ודוגמאות מניסיונו העשיר:

- כיצד להתנהל נכון בבית המשפט ומול לקוח.
- גיבוש אסטרטגיה לניהול תיק.
- חקירה נגדית לעדים מסוגים שונים.
- הכנת עד לקראת חקירה נגדית.
- איך להתכונן לקראת החקירה הנגדית
- מהם הכללים החשובים ביותר בביצוע חקירה נגדית
- כיצד כדאי לעורך הדין לנהוג כלפי העד
- מתי עדיף לוותר על החקירה
- תקיפת אמינות העד – האם, איך ומתי